НАРОДНА АРМІЯ

20 жовтня, 2016

#41 (5470)

«РЕФОРМА АРМІЇ

МОЖЕ БУТИ ТІЛЬКИ РАЗОМ З РЕФОРМОЮ ЕКОНОМІКИ І РЕФОРМОЮ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ»

Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак в інтерв'ю одному з телевізійних каналів розповів про трансформацію війська, про військовий бюджет, про вивчення досвіду української армії західними партнерами, про те, що з 2018 року міністр оборони має бути цивільною особою, та інше… стор. 4-5

Президент України Петро Порошенко під час передачі озброєння та військової техніки особовому складу Збройних Сил у місті Чугуєві Харківської області 15 жовтня 2016 року

«УКРАЇНІ ПОТРІБНА СУЧАСНА ПОТУЖНА ЗБРОЯ, ЯКА ЗУПИНИТЬ АГРЕСОРА…»

ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ ОТРИМАЛИ 157 ОНОВЛЕНИХ ТА МОДЕРНІЗОВАНИХ ОДИНИЦЬ ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ РІЗНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ стор. 3

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БЕЗПІЛОТНИЙ БРОНЬОВИК

Розумний вітчизняний автомобіль спеціального призначення розроблено на базі армійського бронеавтомобіля КрАЗ «Спартан» стор. 9

БІЙЦІ МАТИМУТЬ ЛІТНІ ТА ЗИМОВІ БЕРЦІ

Зимові берці пройшли випробування. Військо вже замовило 100 000 пар стор. 10

КОМБАТ МОРПІХІВ «НАРОДНИЙ ГЕРОЙ УКРАЇНИ» ІГОР ПОПАДЮК:

«ДВІЙОК» НА ФРОНТІ НЕ СТАВЛЯТЬ, ТУТ ПЛАТИШ ЗА ПОМИЛКИ ЖИТТЯМ»

стор. 14

КОЛИ «ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ» СТАЄ МІШЕННЮ

Реалії військових медиків «промки».
«Я лише в шпиталі зрозуміла, що могла не повернутися з поїздки. Стало моторошно. А під час обстрілів не встигаєш злякатися» стор. 15

УКРАЇНЦІ ВПЕРШЕ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ У «ІГРАХ НЕСКОРЕНИХ»

Буде оголошено відбір військовослужбовців, яких було поранено. Вони зможуть подати заявки і пройти тренінги в спеціально створених таборах стор. 17

«МОРСЬКІ КОТИКИ» ТА «ДЕЛЬТА» — ЕЛІТНІ ПІДРОЗДІЛИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

Сили спеціальних операцій в арміях НАТО спрямовані на виконання «неконвенційних місій», які є складовою гібридної війни стор. 20

ПРЕЗИДЕНТ: ДО КІНЦЯ ЖОВТНЯ ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ ШОСТОЇ ХВИЛІ МАЄ БУТИ ЗАВЕРШЕНА

Глава держави подякував військовослужбовцям, які були мобілізовані з шостою хвилею, і наголосив на їхній визначній ролі у період початку створення контрактної армії

«З кінця жовтня українська армія стає контрактною, добровольчою». На цьому наголосив Президент України Петро Порошенко під час виступу на церемонії передачі військової техніки та озброєння Збройним Силам у ході робочої поїздки до Харківської області.

«Мною поставлене завдання, щоб всі військовослужбовці пройшли добрий рівень бойової підготовки, тренувань та навчання. Так само, як і 13 тисяч військовослужбовців, які проходитимуть строкову службу», — сказав глава держави. Він зауважив, що солдати-строковики більше не будуть працювати будівельниками на дачах чи виконувати інші завдання, не призначені для бойового навчання, повідомляє прес-служба Президента.

Петро Порошенко також підкреслив, що призовники строкової служби не будуть направлені у місця проведення бойових дій, у зону антитерористичної операції. «Головне їх завдання — навчитися захищати Батьківщину, стати справжнім захисником України», — сказав він.

ВИДАТКИ НА ОБОРОНУ І БЕЗПЕКУ ЗБІЛЬШЕНО НА 7,1 МЛРД ГРИВЕНЬ

Президент Петро Порошенко підписав Закон України №1660-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік»

Законом передбачено, зокрема, суттєве збільшення видатків на оборону і безпеку України у сумі 7,1 млрд грн. З них на грошове забезпечення — 6,3 млрд грн. Додаткові видатки також передбачено для Міноборони — 3,8 млрд грн, Національної поліції — 2 млрд грн, Адміністрації Держприкордонслужби — 963,5 млн грн, Державної служби з надзвичайних ситуацій — 50 млн грн, Головного управління розвідки Міноборони — 175 млн грн, Служби безпеки — 128,5 млн грн, Управління державної охорони — 51 млн грн, Держспецтрансслужби — 5,4 млн грн.

Збільшення 2016 року обсягів фінансування сектору оборони й безпеки дозволить підвищити грошове забезпечення військовослужбовців та правоохоронців, а також — профінансувати невідкладні заходи, спрямовані на зміцнення обороноздатності держави, йдеться на сайті Президента.

Законом передбачено збільшення видатків Державного фонду регіонального розвитку на 950 млн грн — для забезпечення фінансування інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що потребують 2016 року державної підтримки.

Окрім того, на підтримку вугледобувних підприємств додатково спрямовуються 420 млн грн.

Зростання видатків пропонується забезпечити переважно за рахунок економії бюджетних коштів з виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, економії бюджетних коштів з обслуговування державного боргу тощо.

ДЕПУТАТИ ЗНИЗИЛИ ПЕНСІЙНИЙ ВІК УЧАСНИКІВ АТО

Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій осіб із числа учасників антитерористичної операції».

Законодавчим актом встановлено, що безпосередні учасники бойових дій в районі АТО мають право на призначення дострокової пенсії після досягнення чоловіками 55 років, жінками — 50 років та за наявності страхового стажу не менш як 25 років для чоловіків і не менше ніж 20 років для жінок, повідомляє сайт Верховної Ради.

Також право на достроковий вихід на пенсію надано дружинам і чоловікам загиблих військових. Однак отримають вони це право, якщо не вступлять у повторний шлюб.

ВЕРХОВНА РАДА УХВАЛИЛА ЗАКОНОДАВЧІ ЗМІНИ ЩОДО ЗВІЛЬНЕННЯ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ БАТЬКІВ, ЯКІ МАЮТЬ НА УТРИМАННІ ДІТЕЙ-ІНВАЛІДІВ

Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо звільнення з військової служби осіб, які мають на утриманні дітей-інвалідів I чи II груп».

Законодавчим актом передбачено звільнити з військової служби військовослужбовців (матір чи батька), які мають на утриманні дітей-інвалідів I чи II груп віком до 23 років, повідомляє сайт ВРУ.

Відповідні зміни внесено до частини восьмої статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

СТУДЕНТИ-МЕДИКИ ОБОВ'ЯЗКОВО ПРОХОДИТИМУТЬ ВІЙСЬКОВУ ПІДГОТОВКУ

Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (щодо проходження студентами вищих медичних, фармацевтичних навчальних закладів військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби в обов'язковому порядку)».

Законодавчим актом передбачено відновлення підготовки офіцерів запасу медичної служби в обов'язковому порядку, повідомляє сайт Верховної Ради.

Законом встановлено, що військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби в обов'язковому порядку проходять громадяни України, які здобувають освітній ступінь вищої освіти у вищих медичних, фармацевтичних навчальних закладах України, придатні до військової служби за станом здоров'я та морально-діловими якостями.

Відповідні зміни внесено до частин другої та третьої статті 11 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

УХВАЛЕНО ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «ПРО ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, ТА ДЕЯКИХ ІНШИХ ОСІБ»

Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до статті 3 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (щодо доповнення переліку осіб, які мають право на пенсії нарівні з військовослужбовцями строкової служби та членами їх сімей)», повідомляє прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Законодавчим актом передбачено включити до переліку осіб, які стали інвалідами у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузією або внаслідок хвороби, пов'язаної з безпосередньою участю в антитерористичній операції або забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах її проведення, членів їхніх сімей та членів сімей осіб, що загинули (померли) внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень, яких вони зазнали під час безпосередньої участі в АТО або забезпечення її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах її проведення.

ПАРЛАМЕНТ РОЗШИРИВ ПРАВО НА НАБУТТЯ ПЕНСІЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (щодо призначення пенсії дружинам (чоловікам) загиблих (померлих) військовослужбовців, які зайняті доглядом за дітьми годувальника до 8-річного віку та проходять військову службу)».

Як повідомили у прес-службі Апарату Верховної Ради України законодавчим актом передбачено, що чинне право на пенсію в разі втрати годувальника може бути надане його дружині або чоловіку незалежно від того, працюють (проходять військову службу) вони чи ні, у випадку, якщо вони зайняті доглядом за дітьми, братами, сестрами чи онуками померлого годувальника, які не досягли 8-річного віку.

ОГОЛОШЕННЯ

Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі — Військовий інститут) згідно з вимогами Інструкції про порядок заміщення вакантних посад командування (керівного складу), наукових, науково-педагогічних (педагогічних) працівників у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів та науково-дослідних установах Збройних Сил України на конкурсній основі, затвердженої наказом Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України від 27.01.2015 № 37/51, оголошує конкурс на заміщення вакантних посад командування та науково-педагогічного працівника Військового інституту.

1. Посади, які заміщуються військовослужбовцями:

1.1. Командування Військового інституту:

заступник начальника Військового інституту, шпк «полковник», посадовий оклад 1804 — 2008 гривень.

1.2. Факультет військової підготовки:

начальник факультету, шпк «полковник», посадовий оклад 1640 — 1740 гривень.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів:

Посаду заступника начальника Військового інституту можуть обіймати особи, які мають вчене звання, науковий ступінь, оперативно-тактичний рівень військової освіти, стаж військової служби на посадах науково-педагогічних працівників не менше 10 років, а також досвід військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах), або особи, які мають досвід військової служби на командних посадах та посадах керівного складу в органах військового управління тактичного та вищих рівнів (не менше 10 років) та оперативно-тактичний рівень військової освіти.

Посаду начальника факультету військової підготовки Військового інституту можуть обіймати особи, які мають науковий ступінь (за профілем діяльності), вчене звання, стаж військової служби на посадах науково-педагогічних працівників не менше 3 років та мають досвід військової служби не менше 1 року на командних посадах та посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

За умови відповідності зазначеним вище вимогам (одного рівня: науковий ступінь та вчене звання) перевага надається особам, які мають статус учасника бойових дій.

Для участі в конкурсі подаються такі документи:

для офіцерів: рапорт за командою; автобіографія; копії документів про освіту та кваліфікацію; службова характеристика; службова картка; медична книжка; довідка про проходження військової служби; копії документів про науковий ступінь, учене звання; список наукових праць (винаходів) — за наявності; копія посвідчення учасника бойових дій — за наявності.

Останній день прийому документів кандидатів для участі в конкурсі на заміщення вакантних посад командування та науково-педагогічного працівника Військового інституту — 18.11.2016.

Документи подавати за адресою: 03680, м. Київ, вул. Ломоносова, 81.

***

Національний президентський оркестр проводить конкурс на заміщення вакантних посад артистичного персоналу:

Духовий оркестр:

група «Гобої» — артист оркестру (концертмейстер);
група «Перші кларнети» — артист оркестру (концертмейстер);
— артист оркестру (заступник концертмейстера (кларнет — бас кларнет);
група «Фаготи» — артист оркестру (концертмейстер);
група «Валторни» — артист оркестру (заступник концертмейстера);
— артист оркестру (валторна II);
група «Труби» — артист оркестру (заступник концертмейстера);
група «Тромбони» — артист оркестру (тромбон II);
група «Корнети» — артист оркестру (концертмейстер);
— артист оркестру (корнет I);
— артист оркестру (корнет II);
група «Електроінструменти» — артист оркестру (заступник концертмейстера (контрабас — бас-гітара).

Симфонічний (камерний) оркестр:

група «Перші скрипки» — концертмейстер;
група «Альти « — концертмейстер;
група «Віолончелі « — помічник відповідального, 3-й пульт;
група «Контрабаси» — артист оркестру (помічник відповідального, 2-й пульт);
* група «Гобої» — артист оркестру (гобой II);
* група «Фаготи» — артист оркестру (фагот II);
* група «Тромбони» — артист оркестру (тромбон II);
* група «Туби» — артист оркестру (концертмейстер);
* група «Ударні інструменти»- артист оркестру (концертмейстер).

Примітки: посади з позначкою * комплектуються тимчасово до комплектування посад військовослужбовцями.

Конкурс відбудеться 19.11.- 21.11.2016 року з 10-ї години у приміщенні Національного президентського оркестру.

Претенденти повинні мати відповідний рівень освіти, високий рівень професійної підготовки, досвід та стаж роботи за фахом, досконалу виконавську майстерність, музичну культуру, оркестрову практику та добрі навики читання музичного матеріалу з листа.

Необхідні документи: заява; паспорт (копія); копія документа про освіту за відповідною спеціальністю; витяг з трудової книжки (за наявності); особистий листок з обліку кадрів, заповнений в установленому порядку, з вклеєною фотокарткою; папка для документів.

Документи приймаються з 09–00 до 17–00, крім суботи та неділі, (обідня перерва 14.00–15.00) за адресою: м. Київ, вул..Костянтинівська, 5.

Кінцевий строк прийняття документів — 14 листопада 2016 року.

Додаткова інформація за тел.: (044) 425-22-07

***

КЕВ м. Харків МОУ оголошує підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, проведеного 13.10.2016 р.:

№ п/п	Найменування об'єкта оцінювання, площа, місцезнаходження (адреса, в/м), балансоутримувач (назва, код за ЄДРПОУ, контактний телефон)	Переможець конкурсу
1.	Нежитлова, окремо розташована будівля № 89 нерухомого військового майна загальною площею 79,53 $м^2$ за адресою: Харківська обл., Богодухівський район, м. Богодухів, вул. Катукова, 3А, в/м № 3, що перебуває на балансі КЕВ м. Харків, 07923280, тел.: (057) 700-44-63	ПП «УКРСПЕЦЕКСПЕРТ»

За останні два роки українське військо отримало понад 12 тисяч зразків озброєння та військової техніки

«УКРАЇНІ ПОТРІБНА СУЧАСНА ПОТУЖНА ЗБРОЯ, ЯКА ЗУПИНИТЬ АГРЕСОРА...»

ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ ОТРИМАЛИ 157 ОНОВЛЕНИХ ТА МОДЕРНІЗОВАНИХ ОДИНИЦЬ ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ РІЗНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

«Держава зараз робить усе можливе для того, щоб зразки нової техніки постійно надходили до війська. Вітчизняний оборонно-промисловий комплекс відіграє ключову роль у підтриманні високого рівня бойової та мобілізаційної готовності сил і засобів сектору безпеки, нарощуванні їх оперативних спроможностей», — зазначив Президент України Петро Порошенко під час церемонії передачі озброєння та військової техніки особовому складу Збройних Сил, яка відбулася у місті Чугуєві Харківської області наприкінці минулого тижня

За словами Президента, державний концерн «Укроборонпром» за два останні роки передав до війська понад 12 тис. зразків військової техніки та озброєння, повідомляє сайт глави держави.

«Країні потрібна сучасна нова потужна зброя, яка захистить Україну від агресора, зупинить і знищить його, захистить життя наших громадян», — сказав Петро Порошенко.

Глава держави вручив сертифікати відповідності озброєння та військової техніки командирам підрозділів ЗСУ, оглянув техніку та поспілкувався з військовими.

Загалом було передано більше ніж 150 одиниць техніки різного призначення, серед якої бойові розвідувально-дозорні машини (БРДМ), бойові машини піхоти різних модифікацій (БМП), зенітно-ракетні комплекси, модернізовані танки Т-64 та Т-80, великовантажні автомобілі КрАЗ, артилерійське озброєння, інше озброєння та засоби тилового забезпечення.

Для потреб Повітряних Сил Збройних Сил України передано модернізовані бойові вертольоти Мі-24 з новою навігаційною системою, які обладнані двигунами українського виробництва, та транспортні вертольоти Мі-8, літаки МіГ-29, Су-25, Су-27 та АН-26, а також радіолокаційні станції.

Президент України підкреслив, що тільки завдяки спільним зусиллям військових, суспільства, влади українська армія за рівнем бойової майстерності стала однією з найдосвідченіших та найефективніших на континенті.

НАСТУПНОГО РОКУ НА ЗАКУПІВЛЮ ТА РЕМОНТ ОЗБРОЄННЯ ПЛАНУЄТЬСЯ ВИТРАТИТИ МАЙЖЕ 11 МЛРД ГРИВЕНЬ

«Якщо ми хочемо вижити як нація, як народ, як держава, маємо витрачати на Збройні Сили та безпеку мінімум 5% ВВП — як це не обтяжливо і не важко для бюджету, для економіки, для соціальної сфери», — наголосив Петро Порошенко.

За його словами, якщо дивитися на ці витрати у масштабі світових цін на зброю й техніку, якщо порівнювати наш військовий бюджет з аналогічними видатками інших країн, то очевидно, що ми діємо в умовах обмеженого і дуже скромного фінансового ресурсу.

«Перед науковцями, конструкторами, керівниками оборонних підприємств поставлено надважливе завдання з розробки та виробництва нового ракетного озброєння, комплексів крилатих ракет, нових зразків артилерійських систем, високоточних боєприпасів, безпілотних літальних апаратів ударного типу, засобів космічної розвідки, радіоелектронної боротьби, контрбатарейної боротьби», — зазначив Президент.

Глава держави повідомив, що наступного року на закупівлю та ремонт озброєння планується витратити близько 11 млрд гривень. Він також наголосив, що ймовірність ескалації військового конфлікту на Сході України залишається значною.

«Я наголошую на тому, що війна ведеться, і захист, і оборона нашої держави — це справа не лише наших Збройних Сил. Це справа всього українського народу, всього суспільства, влади. Ми всі маємо зробити максимум можливого для того, щоб захистити нашу свободу, нашу демократію, нашу територіальну цілісність, наш суверенітет», — підкреслив Президент.

«У випадку повномасштабного російського вторгнення, яке ми, на жаль, не виключаємо, ми готові дати гідну відповідь», — заявив Петро Порошенко.

Глава держави зазначив, що за такої складної ситуації Збройні Сили України мають бути постійно готові до виконання завдань будь-якої складності. Для цього вони повинні мати добрий бойовий вишкіл, здатність до миттєвого і ефективного реагування на дії противника.

«Як Верховний Головнокомандувач звертаюся до вас з вимогою — не втрачати набуті в боях потенціал та навички, постійно вдосконалювати знання, майстерність і навченість, посилювати пильність та, у разі загострення обстановки, не вагаючись, виконати поставлені бойові завдання», — сказав Петро Порошенко.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

СТАРТУВАЛИ СТРАТЕГІЧНІ КОМАНДНО-ШТАБНІ НАВЧАННЯ «РУБІЖ-2016»

У Збройних Силах по всій території України розпочалися стратегічні командно-штабні навчання «Рубіж-2016»

До проведення навчань залучаються органи військового управління стратегічного та оперативно-стратегічного рівня, а також визначені військові частини (підрозділи) всіх компонентів Збройних Сил України, повідомляє Управління зв'язків з громадськістю Збройних Сил України.

Основною метою підготовки є нарощування спроможностей органами військового управління здійснювати управління угрупованнями військ (сил) в ході операції Збройних Сил з відсічі збройної агресії, протиповітряної оборони з одночасним плануванням подальших дій та застосування стратегічних резервів.

Під час стратегічних командно-штабних навчань планується відпрацювання практичних дій, зокрема проведення тактичних навчань підрозділів з бойовою стрільбою, переміщення на значні відстані комбінованим способом із подоланням водних перешкод, виконання льотно-тактичних завдань, відбиття повітряного нападу противника тощо. Навчання триватимуть протягом тижня.

ВАРТОВИХ НЕБА ПІДСИЛИЛИ МОДЕРНІЗОВАНИМ ЗРК С-300ПС

Днями військовослужбовці Одеської зенітної ракетної бригади повітряного командування «Південь» отримали на озброєння модернізований зенітний ракетний комплекс С-300ПС.

— Його ремонт та модернізація здійснювалися на сучасній ремонтній базі з використанням новітніх інженерних рішень, що в подальшому значно підвищує надійність і ефективність його застосування та дозволяє продовжити термін експлуатації комплексу ще на сім років, — зазначив командувач Повітряних Сил ЗС України генерал-полковник Сергій Дроздов.

Цього ж дня на бойове чергування заступив особовий склад зенітного ракетного дивізіону, який на відновленій та модернізованій техніці виконуватиме відповідальне завдання з охорони повітряних просторів Півдня України, йдеться на сайті МО України.

Варто зазначити, що серійний ремонт ЗРК С-300ПС на ДП «Укроборонсервіс» тривав півроку. Окрім безпосереднього проведення ремонтних робіт, заміни важливих вузлів і приладів вітчизняного виробництва, працівники підприємства також здійснили модернізацію комплексу.

«РЕФОРМА АРМІЇ

МОЖЕ БУТИ ТІЛЬКИ РАЗОМ З РЕФОРМОЮ ЕКОНОМІКИ І РЕФОРМОЮ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ»

Наприкінці минулого тижня в інтерв'ю «5 каналу» Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак розповів про трансформацію війська, про військовий бюджет, про вивчення досвіду української армії західними партнерами, про те, що з 2018 року міністр оборони має бути цивільною особою, та інше…

Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак

— Конгрес Сполучених Штатів ухвалив закон, який передбачає надання Україні летальної зброї, і тепер за вашими ж словами все залежить від США. Там зараз період турбулентності, на фінішній прямій виборча кампанія. Очевидно, попереду ще буде певний період для формування нового оточення новообраного президента. Чи все залежить справді від США, чи в України залишаються важелі для інтенсифікації цього питання? Воно надто вагоме.

— На моє глибоке переконання, ми в першу чергу самі повинні робити все, що залежить від нас, щоб побудувати армію, яка була би здатна захищати Україну. А потім вже розраховувати на допомогу інших, щоб бути незалежними від рішення Сенату або урядів інших країн. Щодо процесу, про який ви згадали, то він має пройти певний шлях до прийняття рішення. Президент України зробив усе можливе для того, щоб ми отримали цю зброю. Я неодноразово зустрічався з міністром оборони США Ештоном Картером, востаннє ми бачилися в Лондоні. Вони розуміють, що нам потрібно в першу чергу, але я вважаю, що все-таки м'яч сьогодні знаходиться на полі Сполучених Штатів, і рішення залишається за ними.

— У вас щільний графік закордонних поїздок, достатньо насичений графік контактів з вищими посадовцями інших країн. Як вони взагалі сприймають нашу армію, яка зробила такий ривок за два роки, фактично стрибок?

— Я нещодавно кілька днів був у Швеції та Естонії. Вивчав досвід Швеції, тому що це одна з країн, яка, не входячи до Альянсу, домоглася повної сумісності своїх військ із підрозділами Альянсу і побудувала їх за його стандартами. Швеція дуже серйозно відпрацьовувала питання, пов'язане із розвитком військово-промислового комплексу. Вони будують підводні човни, кораблі та літаки, і їхній досвід для нас дуже цікавий. Порядок побудови територіальної оборони в них теж дуже добре відпрацьовано. Хотів би сказати, що з ким би я не зустрічався в коротких відрядженнях за кордоном, скрізь отримую повну підтримку. У Швеції було зроблено заяву, і Міністр оборони повністю підтримує наші дії, наші прагнення. Така сама ситуація й в Естонії. Під час зустрічі з міністрами понад сорока країн у Лондоні я провів більше 15 зустрічей. Усі, навіть Туреччина, яка сьогодні зближується у взаємовідносинах з Росією, підтвердили свою позицію щодо територіальної цілісності України, неприпустимості окупації Криму. Тож ми залишаємося в колі уваги всіх наших друзів і партнерів. Те, що вони дуже добре ставляться до того, що ми зробили за два роки, це правда. Чимало з них просили контакти, і сьогодні багато хто приїжджає до нас для того, щоб вивчати наш досвід. Тому що за ці два роки ми не тільки зміцнили армію, а й встигли вирішити дуже багато організаційних питань, призвали і практично звільнили більше 200 тисяч осіб. Це величезна робота. Повністю помінялася структура, порядок оснащення, озброєння. Робота проведена дуже велика, для них це цікаво, і вони готові до співпраці.

— А як ви оцінюєте потенціал і коефіцієнт корисної дії нашого оборонного комплексу, тобто знову ж таки в ретроспективі за два роки? Як ми просунулися і як використовуємо оборонний комплекс сьогодні?

— Оборонно-промисловий комплекс два роки тому і сьогодні — це абсолютно різні поняття і різна ситуація, як, до речі, і армія тоді й зараз. Напевно, не тільки армія, а й усі силовики: це стосується і СБУ, і Нацгвардії, і поліції. Практично всі силові структури зробили великий крок уперед. Те, що стосується оборонно-промислового комплексу: на час початку війни він міг тільки ремонтувати. Практично на стадії завершення був проект створення нової модифікації БТРа, і я би назвав його пілотним. Тому що після того, як ми в 2014 році закупили першу партію (тоді я ще був командувачем Нацгвардії), яка мала йти за кордон, ми за два роки відпрацювали понад сотню недоліків, які були в тому БТРі. Сьогодні оборонно-промисловий комплекс випускає БТР-4, БТР-3, міномети, модернізовані танки, модернізовані засоби ППО, літаки, на виході ракети, тому сьогодні це інший оборонно-промисловий комплекс, але проблем ще дуже багато. І ці проблеми полягають в першу чергу в обмеженому фінансуванні. Мені дуже часто ставлять питання: бюджет великий чи маленький? Сказати, що бюджет великий, то неправда. Сказати, що він маленький, це теж неправда. Тому що він точно більший, ніж був колись. І треба спитати, скільки в нас є грошей? Я вам поясню, чому кажу,

«ПРОВОДИТИ СЬОМУ ХВИЛЮ МОБІЛІЗАЦІЇ НИНІ НЕОБХІДНОСТІ НЕМАЄ. ЛИШЕ ЗА 9 МІСЯЦІВ ПОТОЧНОГО РОКУ ПРИЗВАНО НА СЛУЖБУ ЗА КОНТРАКТОМ ПОНАД 57 ТИСЯЧ ОСІБ. ВЕДЕМО ВЕЛИКУ РОБОТУ І З РЕЗЕРВІСТАМИ»

що він не великий і не маленький. Тому що якщо порівняти, скільки витрачають інші країни на одного солдата і ми — різниця велика. Так, у Сполучених Штатах один солдат обходиться в 500 тисяч доларів, у країнах Балтії — у 88, в Польщі — у 98, в Росії — у 83 тисячі. У нас солдат сьогодні обходиться в 6700 доларів. Це мало. За проектом бюджету, який зараз знаходиться у Верховній Раді, вже буде більше 10 тисяч. Ми на правильному шляху, але чітко розуміємо, що більше просто немає сьогодні у країні. І тут постає питання, пов'язане з раціональним використанням цих грошей, з боротьбою з корупцією. Тут, до речі, в нас є серйозні успіхи. Тож я переконаний, що нам багато чого вдасться зробити, незважаючи на те, що ми маємо не дуже великий бюджет.

— Щодо реформування в Міноборони — навіть хештег такий є: #реформивМО. Міноборони — це одне з тих міністерств, в якому масив реформ, які потрібно було зробити, просто величезний. Тобто робота була, на перший погляд, непідйомна. Ми всі пам'ятаємо і волонтерський десант у Міноборони, і достатньо масштабні зміни, які відбувалися. Якщо говорити за підсумками двох років, які б напрямки ви назвали успішними? Де вдалося реалізуватися по максимуму, а які потребують ще роботи й роботи. Де найбільший спротив?

— Чому дуже важко проводити реформи в Міністерстві оборони, тому що це дійсно абсолютно закрита структура. Я не пам'ятаю, щоб ми раніше стільки говорили про Міноборони, скільки сьогодні говоримо. Раніше в нас не було таких експертів, які знають практично все: як треба забезпечити армію, як воювати, як підвищити стан військової дисципліни. Тому ця робота дійсно важка. Чому в нас не виходило нічого раніше? Тому що не було державного підходу до реформування, не було комплексного підходу, не було відпрацьовано документи стратегічного оборонного планування. Ми завжди, за весь час незалежності робили спроби підготувати таку програму, але вона завершилася на рівні створення програм, річних документів — і все. Сьогодні ми чітко визначили шлях. Відпрацювали Стратегію національної безпеки і оборони, Військову доктрину, до речі, яка знову ж таки чітко визначає наш шлях. Ми там вперше записали наше прагнення вступити в Альянс. Ми чітко визначили наш рух до Європи та нашого потенційного ворога — Російську Федерацію. Стратегічний оборонний бюлетень, який у принципі є дорожньою картою, відпрацьований з почасовим графіком по кожному року. Це така матриця, додаток до Стратегічного оборонного

бюлетеня, і ми затвердили його, прийняли і працюємо. Зроблено, звісно, багато. Ми відновили органи військового управління, і вони працюють сьогодні у повному обсязі. Ми створили об'єднаний оперативний штаб, сформували 25 нових бригад. Ми сформували Сили спеціальних операцій, і вони в цьому році мають набрати в повному обсязі бойові спроможності. Ми почали відновлювати Військово-Морські Сили і значно підвищили військові спроможності Військово-Повітряних Сил. У наших планах до кінця року завершити роботу, пов'язану зі створенням нормативно-правової бази у розбудові Збройних Сил, провести реформування 40% підрозділів Міністерства оборони і близько 25% — Генерального штабу. Чому ми таким уступом робимо? Для того, щоб у ході бойових дій ми не втратили управління військами. Ми не можемо одночасно робити реформу скрізь. І так по кожному року. У 2017 році плануємо практично на 80% завершити реформування Міноборони і на — 50% Генштабу. Ми маємо завершити реформування об'єднаного оперативного штабу, видів Збройних Сил уже відповідно до нових структур і нових завдань. На 2018 рік плануємо завершити реформування Міністерства оборони, де буде чітко визначений цивільний контроль над Збройними Силами, і міністр оборони має бути цивільною особою. Буде призначений державний секретар, здійснено перерозподіл функцій, завдань, системи контролю, системи відповідальності на всіх рівнях. 2019–2020 роки — завершення реформування всіх органів військового управління, всіх підрозділів відповідно до стандарту, який існує. Ми набуваємо сумісності з підрозділами Альянсу, у нас буде однаковий порядок підготовки, прийняття рішень, оцінки ситуації і порядок ведення бойових дій. Ми плануємо всю цю роботу закінчити до 2020 року. Що нам не вдається? Поки ми йдемо за графіком, але є невелике гальмування у питаннях, які пов'язані з фінансуванням. Наприклад, ми не можемо сьогодні провести в повному обсязі реформування логістичної системи, тому що для цього потрібен певний ресурс. Ми не можемо провести реформування порядку забезпечення військовослужбовців житлом, тому що знову необхідний певний ресурс. Але я думаю, ми їх підтягнемо, і дуже сподіваюся, що до кінця 2020 року виконаємо зобов'язання, які взяли на себе. Хоча ми чітко маємо розуміти, що реформа армії може бути тільки разом із реформою економіки і реформою оборонно-промислового комплексу.

«ПІД ЧАС НАВЧАНЬ НАШІ ПАРТНЕРИ ТАК САМО ВЧАТЬСЯ У НАС»

— Поки ми на шляху в Альянс, і цей шлях може бути не таким швидким, як би нам хотілося. Мова також іде про статус України як союзника Сполучених Штатів, основного їх союзника поза НАТО. І ви говорите про шанси України в цьому контексті як про достатньо великі. Що може вплинути на позитивне вирішення цього питання, на строки його ухвалення, і головне, що це дає Україні?

— Думаю, що шанси в України є по всіх напрямках, не тільки у військовій сфері, але й в економіці. Тому що країна має величезний потенціал. Що ж стосується війська, то, звісно, шлях до вступу в Альянс може бути різним. Є країни, які вступали в нього одразу, і такі, які є партнерами США, але не вступали і не вступають поки в Альянс — я вже наводив вам приклад Швеції та Фінляндії. Шлях може бути різним. Якщо ми будемо йти поступово, то варіант того, щоб ми стали партнерами США, є прийнятним для України, він надасть нам можливість швидше розвиватися і реформуватися, тому що партнери США мають більше ресурсу, більше допомоги, більше уваги. Від кого це залежить? Я переконаний, що знову більше залежить від нас, від того, як ми будемо працювати вже сьогодні.

— Хочу вас запитати про сьому хвилю мобілізації, ту, якої поки що немає, в якій поки що немає потреби. Про це сказав Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України з аргументацією, що у нас достатньо сил, достатньо сильна контрактна армія та достатньо сильні резерви. І тут я хочу запитати у вас предметніше. Що являє собою контрактна армія зараз, який її об'єктивний рівень, наскільки в ній зацікавлені сьогодні українські чоловіки і жінки?

У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ ОДИН СОЛДАТ ОБХОДИТЬСЯ В 500 ТИСЯЧ ДОЛАРІВ, У КРАЇНАХ БАЛТІЇ — У 88, В ПОЛЬЩІ — У 98, В РОСІЇ — У 83 ТИСЯЧІ. У НАС СОЛДАТ СЬОГОДНІ ОБХОДИТЬСЯ В 6700 ДОЛАРІВ

— За цей рік ми дійсно дуже серйозно просунулися вперед. За 25 років я особисто чув практично кожного року, навіть програми приймалися, що ми маємо побудувати професійну армію. Але, чесно кажучи, тільки за останні два роки вживаються дуже серйозні заходи для того, щоб це зробити. Тільки за цей рік, практично 9 місяців, ми призвали більше 57 тисяч чоловіків і жінок на службу за контрактом. Щомісяця призиваємо від 5 до 7 тисяч.

Минулого року ця цифра складала 200–300 осіб на місяць. І, звісно, в нас ідуть бойові дії, і, ви розумієте, не всі люди так швидко приймають рішення про те, що вони готові ризикувати життям. Нам вдалося це зробити. І сьогодні більшість частин уже укомплектовані військовослужбовцями за контрактом. Після завершення демобілізації останньої черги (вона, до речі, до кінця жовтня буде завершена) на фронті, в зоні проведення АТО, і на лінії зіткнення не залишиться жодного військовослужбовця по мобілізації, там немає жодного солдата строкової служби. Там залишаться тільки військовослужбовці за контрактом. Я дуже часто чую, що існує велика неукомплектованість військових частин. Хотів би знову розповісти і заспокоїти людей. Це процес робочий, коли йде ротація і доукомплектування. Ми зробили висновки. Нині спочатку людей відправляємо в навчальні центри, вони проходять навчання, ми перевіряємо рівень готовності навіть тих, хто вже має бойовий досвід, і тільки після цього вони поповнюють військові частини. Тому такий розрив буває. І навіть те, що в деяких частинах буває некомплект, ми знаємо і вирішуємо цю проблему. На загальний стан готовності Збройних Сил це не впливає.

Стосовно сьомої хвилі мобілізації. Дійсно, проводити її зараз необхідності немає, тому що, крім того що ми прийняли на контракт понад 57 тисяч осіб, ми проводимо велику роботу з резервом. Нещодавно провели навчання з дев'ятьма бригадами, на які призвали понад 10 тисяч осіб з резерву. У кожну бригаду призивали понад 1000 осіб. Це ті люди, які мають бойовий досвід, вони знаходяться в найближчому резерві і практично за лічені години можуть прибути до війська. Таких людей у нас більше 100 тисяч. Найголовніше, що в нас відновлений облік мобілізаційного ресурсу. Чому такі погані були результати мобілізації першої і другої хвиль? Тому що обліку не було, він був знищений — саботаж, звичайно. Я з оптимізмом дивлюся на те, що в нас є дуже добрі перспективи як для професійної армії, так і для нашого резерву. До речі, те, що стосується професійної армії, полягає не тільки в тому, щоб набрати військовослужбовців за контрактом. Одна зі стратегічних цілей, яку ми поставили перед собою, реформуючи Збройні Сили, — це підвищити рівень підготовки офіцерів, сержантів, солдатів, їхнє вміння приймати рішення…

— Можливо, флагманом якраз у цьому напрямку є литовсько-польсько-українська бригада?

— Дійсно, литовсько-польсько-українська бригада — якраз така форма нашої співпраці з країнами Альянсу, яка надає нам можливість у першу чергу досягнути максимальної сумісності. Вона побудована так, що командування і штаб бригади зібрані з офіцерів Литви, Польщі й України, а її командир буде змінюватися кожен рік. Спочатку буде польський, потім литовський, потім український, відповідно й заступники. Ця бригада пройшла формування, вона пройшла перші штабні навчання, де проводилося злагодження органів військового управління. Зараз ми виходимо на другий етап, коли злагодження пройдуть вже й підрозділи. Від нас до складу цієї бригади входить батальйон десантників зі Львова. Звичайно, це дає нам можливість отримати досвід, порівняти, яким шляхом ідемо ми, тому що під час навчань бачимо і відчуваємо, хто діє краще, як приймається рішення, як організовується взаємодія. Якраз ця бригада дає нам можливість звіряти наш курс і навчатися один у одного, тому що під час навчань наші партнери так само вчаться в нас.

— Сили спеціальних операцій. Це дуже специфічний підрозділ, тому висвітлення його функціоналу, його діяльності і, тим більше, його складу, це знову ж таки потребує окремого регламенту. Тут вже інструктаж для журналістів, активістів і всіх людей із числа ентузіастів, як так розповідати, щоб не зашкодило ССО?

«КІЛЬКІСНИЙ СКЛАД СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ — НЕ ТАЄМНИЦЯ. ЇХ СТІЛЬКИ, СКІЛЬКИ НАМ ПОТРІБНО»

— На жаль, ми не завжди бачимо межу, за яку не можна переступати. Те, що стосується Сил спеціальних операцій, — це саме той випадок, коли не можна переступати межу. Я думаю, що суспільство має чітко знати, чим вони займаються в цілому, але подробиці їхнього навчання, місця розташування, тим більше плани, озброєння, техніку, — про це точно говорити не можна. Я хотів би для всіх сказати, що вони створені, ми працюємо над розбудовою інфраструктури, створенням навчального центру, створенням самого центру сил спеціальних операцій. Ми працюємо над бойовими спроможностями цих сил, і точно можу сказати, що головним завданням ССО є збереження територіальної цілісності України. Вони працюють на український народ і нашу країну.

— Кількісний склад — це теж таємниця?

— Ні, не таємниця. Їх стільки, скільки нам потрібно.

(Друкується зі скороченням)

МІНСЬКИЙ ПРОЦЕС: РОСІЯ ШУКАЄ ПРИВІД ДЛЯ ЙОГО ЗРИВУ

ОКУПАНТИ НА ДОНБАСІ ЗНОВУ ЗАГОВОРИЛИ ПРО ВІЙНУ

Російські «іхтамнети» розуміють процес мирного врегулювання на свій лад

16 жовтня під час передачі українським військовикам у місті Чугуєві в урочистій обстановці чергової партії відновлених та модернізованих зразків озброєння та військової техніки Президент України — Верховний Головнокомандувач ЗС України Петро Порошенко сказав стосовно процесу відновлення територіальної цілісності нашої країни на її Сході, зокрема, таке:

— Я наголошував і ще раз наголошую: «Мінськ» — це мирний план, який передбачає абсолютно чіткі заходи і критерії нашої безпеки. Це чіткий і конкретний план повернення українського суверенітету на Донбас.

Тож є очевидним, що, попри заяви окремих політиків, намагання певних політичних сил в середині самої України поставити під сумнів дієвість так званого Мінського процесу, Президент нашої країни ще раз наголосив на безальтернативності Мінського процесу, щодо розв'язання нинішнього збройного конфлікту на Донбасі.

Однак не треба бути особливо обізнаним у воєнно-політичних нюансах нинішньої ситуації на Сході нашої країни, щоб осягнути одну просту річ, яку ніяк не хочуть усвідомити в Кремлі. Поступатися суверенітетом і територіальною цілісністю країни нинішнє воєнно-політичне керівництво України заради самого «Мінська-2» не буде. Петро Порошенко зовсім не випадково наголосив у своїй промові, що допоки не буде виконано безпекову складову — так званий безпековий пакет, доти Україна далі в політичному процесі просуватися не може.

Президент укотре нагадав, що безпековий пакет Мінського процесу передбачає повне припинення вогню; виведення військ агресора з нашої території; передачу на першому етапі під контроль ОБСЄ, а на другому — під контроль України неконтрольованої ділянки українсько-російського кордону; відведення важкої техніки і артилерії; безперешкодний доступ інспекторів ОБСЄ до всієї окупованої агресором території.

Тож загалом позиція українського керівництва абсолютно чітка і логічна. Але, на превеликий жаль, у «кремлівських геополітиків», які розв'язали проти нашої країни «гібридну агресію», інше бачення ситуації та інші цілі. Ось чому невдовзі після виголошення Президентом України промови в Чугуєві з протилежної сторони знову пролунало войовниче гарчання «вождів» окупаційного режиму про «кінець Мінська-2», «оголошення війни молодим республікам з боку Києва» та інші нісенітниці, підкріплені значним зростанням кількості обстрілів позицій українських військ, зокрема й з використанням важкого озброєння, забороненого Мінськими домовленостями.

До того ж уже наступної ночі ватажок так званої «ДНР» Захарченко (керівник встановленого на окупованій частині Донецької області окупаційного режиму) оголосив «екстрену перевірку органів управління молодої республіки» та провів «екстрену нараду з керівництвом», де також «екстрено» виголосив кілька гучних і «екстрених» заяв для представників ЗМІ. Зокрема, звертаючись до цього збіговиська колаборантів під виглядом таких собі учасників «мобілізаційних зборів керівників міністерств, відомств, адміністрацій міст і районів», їхній ватажок зазначив:

ПРЕЗИДЕНТ УКОТРЕ НАГАДАВ, ЩО БЕЗПЕКОВИЙ ПАКЕТ МІНСЬКОГО ПРОЦЕСУ ПЕРЕДБАЧАЄ ПОВНЕ ПРИПИНЕННЯ ВОГНЮ І ВИВЕДЕННЯ ВІЙСЬК АГРЕСОРА З НАШОЇ ТЕРИТОРІЇ

— Сьогодні ми провели з вами навчання, які пов'язані з двома речами. Перше — це сильне загострення на лінії зіткнення. А друге — виступ Петра Олексійовича Порошенка, в якому він повністю скасував Мінські угоди і фактично розв'язав новий виток бойових дій.

У цій заяві дивним є все — від констатації «загострення ситуації» на лінії фронту (звичайно, без згадування його ініціаторів) до майже шанобливого згадування керівника нашої держави на ім'я та по батькові замість звичних посилань на «фашистсько-бандерівську хунту», а також повністю вигадане ним «скасування» Мінського процесу. Думаю, такі ескапади «тамтешнього вождя» неабияк вразили ошелешених «керівників молодої республіки», змушених за розпорядженням пана Захарченка негайно «прибути у заздалегідь обговорене місце».

Утім якщо згадати деякі події останнього тижня, а також певні особливості функціонування окупаційного режиму агресора на Донбасі, то все стає на свої місця навіть без урахування жодних «екстрених» зібрань та інших циркових номерів у виконанні цих маріонеток агресора.

Перше і найголовніше — насправді ніякі Захарченки й інші Плотницькі не керують процесами на окупованих територіях. Усе вирішують і всім управляють у Москві. Вожді «повсталого Донбасу» є виконавцями на побігеньках у окупантів та агресорів і не більше. Адже навіть те, що і коли їм говорити «на публіку», вирішують у Кремлі. Тож можемо сміливо вважати пана Захарченка фактично ретранслятором на батарейках з пультом керування у Кремлі.

По-друге, згадане ним «загострення на лінії зіткнення» відбулося не після промови нашого Президента в Чугуєві, а ще майже за тиждень до цього. За даними прес-центру штабу АТО, кількість та інтенсивність обстрілів окупантами позицій українських військ на Приморському напрямку, причому з використанням важкої артилерії та бронетехніки (включно з танками), почали зростати (в окремі дні «прилітало» до 800–1000 артилерійських снарядів 122-мм, 152-мм калібру та 120-мм мін) ще за 5–6 днів до приїзду Президента на Харківщину і відповідних «екстрених» заяв Захарченка. При цьому українські війська згідно з раніше досягнутими домовленостями досі не застосовують важке озброєння, обмежуючись лише його піхотним різновидом…

По-третє, увечері 16 жовтня у під'їзді свого дому керованим вибухом у ліфті був убитий, мабуть, найвідоміший «полковник-автомийник» молодої республіки Арсеній Павлов на прізвисько «Моторола», який «прославився» своєю нелюдяної жорстокістю до військовополонених та заручників, ставши, певною мірою символом окупаційного режиму на Донбасі. І хоча офіційні представники цього самого режиму вже поспіхом заявили про черговий слід «української ДРГ», але мало хто по обидві сторони фронту сумнівається в тому, що це справа рук російських спецслужб. Адже їхні «вуха» надто помітні в цій історії (цього бойовика пильно охороняли, навряд чи «чужий» міг навіть наблизитися до будинку, де мешкав «Моторола»). А пан Захарченко зробив чергову гучну й «екстрену» заяву щодо «смерті героя»:

— Я так розумію, Петро Порошенко порушив перемир'я і оголосив нам війну. Загинув мій близький друг. Загинув від підлого вибуху, ми з'ясуємо, хто виконав, хто замовив — ми знаємо. Порошенко порушив перемир'я, нехай тепер боїться. Всі ваші агенти, які перебувають тут, поза законом.

Хто і чого має боятися, звичайно, вирішувати не Захарченку. Але його войовнича готовність повернутися до улюбленої справи — війни — очевидна. Так само, як й те, що загибель відомого терориста вигідна і самому Захарченку, і його керівникам у Кремлі, яким потрібен будь-який «вагомий» привід для невиконання положень Мінських домовленостей у незручний для них частині.

Окрім цього, на міжнародній арені сталося ще кілька подій, які, м'яко кажучи, не сприяли реалізації Мінських домовленостей у інтерпретації їх Кремлем. Спочатку Путін був вимушений «перенести» візит до Франції через позицію її Президента (за кілька днів те саме спіткало канцлера Німеччини фрау Меркель, яка відмовилася «повечеряти з паном Путіним»). За цим офіційні особи США, Великої Британії та ЄС повідомили, що «…розглядають можливість розширення санкцій проти російського правлячого режиму через його дії в Сирії та Україні». А ще — Парламентська асамблея Європи не тільки не повернула російську делегацію в зал засідань, а й ухвалила резолюцію (47 — «за», 17 — «проти»), яка разом із визнанням російської агресії на Сході України різко її засуджує (це важка поразка російської дипломатії, яка сприяла появі майже офіційної підстави для Європи «політично ізолювати» країну-агресора).

То хто ж насправді зриває мирний процес на Донбасі? Той, хто чітко і послідовно не тільки заявляє про дотримання, а й виконує положення Мінських домовленостей, або той, хто згадує про них лише тоді, коли з'являється можливість полегшити «санкційний тягар», або під виглядом домовленостей намагається просунути своє «своєрідне» тлумачення їх, обґрунтовуючи це «загостреннями» на лінії зіткнення? Відповідь очевидна…

Костянтин МАШОВЕЦЬ

Західні експерти переконані, що розміщення С-300 в Сирії суперечить заявленим цілям Росії — боротьбі з екстремізмом в цій країні

КРЕМЛЬ ВСЕ ГОЛОСНІШЕ БРЯЗКАЄ ЗБРОЄЮ

ПУТІНСЬКИЙ РЕЖИМ ПРОДОВЖУЄ ШАНТАЖУВАТИ СВІТОВЕ СПІВТОВАРИСТВО ЗАГРОЗОЮ «ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ»

США і Росія звинуватили одне одного у зриві дипломатичних зусиль щодо припинення вогню в Сирії. Москва посилила свою військову присутність у Середземномор'ї і Прибалтійському регіоні і продовжує активно підтримувати війська Башара Асада

Раптова ескалація протиборства Росії та США повернула двосторонні відносини в стан глибокої заморозки. Посилення цієї напруженості може призвести до нових санкцій проти Кремля. При цьому, на переконання експертів американського видання Bloomberg, деякі політичні кола Європейського Союзу бачать у цьому випадку небезпеку зриву зусиль, спрямованих на врегулювання конфлікту в Україні, який переріс у протистояння з найжахливішим сценарієм із часів холодної війни.

Попри це Росія продовжує проводити активну авіаційну кампанію в Сирії, надаючи підтримку своєму союзнику президенту Башару Асаду і створюючи на території країни військові бази.

Твердість і послідовність позицій США щодо Росії в питаннях України і Сирії були підтверджені Державним секретарем США Джоном Керрі у його нещодавній промові на тему «Майбутнє трансатлантичних відносин» у Брюсселі.

За його словами, Захід хотів би знайти спільну мову з Росією, проте не збирається робити це за рахунок власних принципів, які передбачають верховенство свобод і міжнародного права. У зв'язку з цим США, НАТО і ЄС і надалі твердо підтримуватимуть стабільну, єдину і демократичну Україну, а також не знімуть санкцій з Росії до повернення їй Криму та Донбасу.

Водночас Джон Керрі не виключив можливості введення додаткових санкцій проти Росії у відповідь на її дії в Сирії, а також наголосив на необхідності міжнародного розслідування таких дій Росії, як воєнні злочини. Разом з тим, за його словами, попри зрив домовленостей із Росією щодо «сирійського питання» США продовжать зусилля зі встановлення миру в Сирії.

З огляду на непоступливість Росії, західних країн і міжнародних організацій щодо відстоювання своїх інтересів в експертному колі очікують посилення взаємного тиску сторін із застосуванням як політико-економічних, так і військових методів.

Деякі фахівці у своїх аналізах не виключають, що Росія може піти на повну відмову від мирного врегулювання ситуації на Донбасі і активізувати збройне протистояння в зоні конфлікту, а також розширити масштаби бойових дій у Сирії на боці режиму Б. Асада. При цьому проти повстанців можуть бути застосовані як авіація ВКС РФ, так і загони російських найманців (від 3 до 5 тисяч осіб), які знаходяться на сирійській території. Дії російських військ у Сирії будуть прикриватися комплексом ППО С-300ВМ, який нещодавно був доставлений у Тартус.

ЗАХІД ХОТІВ БИ ЗНАЙТИ СПІЛЬНУ МОВУ З РОСІЄЮ, ПРОТЕ НЕ ЗБИРАЄТЬСЯ РОБИТИ ЦЕ ЗА РАХУНОК ВЛАСНИХ ПРИНЦИПІВ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ВЕРХОВЕНСТВО СВОБОД І МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Також експерти зазначають, що в найближчій перспективі угруповання ЗС РФ у Сирії і навколо неї буде посилене за рахунок прибуття в Середземне море важкого авіаносного крейсера «Адмирал Кузнецов» зі складу Північного флоту РФ, а також двох малих ракетних кораблів «Серпухов» і «Зелёный Дол» зі складу Чорноморського флоту РФ.

Дії Росії доповнюватимуться новими широкомасштабними заходами оперативної і бойової підготовки ЗС РФ. Крім того, Москва може застосувати як надзвичайний засіб впливу на США, НАТО і ЄС вихід з договорів про стратегічні наступальні озброєння (СНО) і про ракети середньої і меншої дальності (РСМД).

То чи готується Росія до війни, й що означають польоти її військових літаків біля кордонів країн-членів НАТО? Експерти переконані — Кремль продовжує грати м'язами і заради цього нагадує своїм опонентам про готовність до найкатастрофічніших дій. Однак ця гра може погано закінчитися. На переконання головного редактора незалежної радіостанції «Эхо Москвы», встановлення протиповітряних комплексів на базах у Сирії є рухом до конфлікту, який може спалахнути навіть випадково. Росія знову опинилася в ізоляції. Відносини із Заходом погіршуються. І це ще не кінець.

«ІСКАНДЕРИ» ПОБЛИЗУ КРАЇН БАЛТІЇ — ПОЛІТИКА ПРОВОКАЦІЙНИХ СИГНАЛІВ

Нещодавно російський корабель у супроводі винищувачів доставив ракетні комплекси «Іскандер» у Калінінград — анклав Росії у Прибалтиці. Безумовно, це стало приводом для обговорення в експертних колах поточного стану безпекової ситуації в цьому регіоні.

За словами Міністра оборони Королівства Швеція Петера Хултквіста, його країні було відомо про намір Росії розмістити там «Іскандери», але тим не менш країна не може мовчати, йдеться у шведському виданні Dagens Nyheter.

«Це політика провокаційних сигналів, і це недобре. Вона може зашкодити всім країнам Балтійського регіону», — зауважив Петер Хултквіст. Він вже давно попереджав про те, що Росія озброюється, а її військові навчання стають дедалі масштабнішими.

«Все це — спосіб показати, що країна хоче змістити свої військові позиції на Балтиці», — зауважує він та звертає увагу на те, що ракети «Іскандер» можуть нести ядерні боєзаряди.

«Потенційне розміщення ядерної зброї надає проблемі особливий вимір. Це тривожний провокаційний сигнал», — стверджує він.

Як зазначають шведські експерти, дальність старих ракет, які зараз розміщені в Калінінграді, не дозволяє їм досягти території Швеції. Але доставлені їм на зміну ракетні комплекси «Іскандер» із високою точністю вражають цілі в радіусі 500 км. Іншими словами, вони загрожують великій частині Швеції аж до Стокгольма.

При цьому шведський інститут оборонних досліджень (FOI) наголошує, що в Росії вже є ракети великої дальності, пуск яких здійснюється з бомбардувальників, надводних кораблів або підводних човнів. Але «Іскандери» в Калінінграді створюють новий потенційний напрямок удару.

Переміщення ракетних комплексів Росія пояснила розширенням системи протиракетної оборони НАТО. На Варшавському саміті в липні було вирішено посилити захист Польщі і країн Балтії.

При цьому експерти зауважують, що Калінінград межує з Польщею — країною-членом НАТО, тож розміщення там ракет є «невідповідною» відповіддю на виправдану активність НАТО в регіоні. Аналогічну позицію висловило й МЗС Литви, зазначивши, що це «підвищує напруженість у регіоні, підриває довіру і негативно впливає на безпеку».

ЄВРОПА ЗАНЕПОКОЄНА МІЛІТАРИЗАЦІЄЮ КРИМУ

Росія перетворила український півострів на потужну військову базу із сучасними видами зброї, здатної вражати території держав не тільки Чорноморського регіону, але й Європи. Про це заявив директор Департаменту міжнародної безпеки МЗС України Сергій Шутенко під час панельної дискусії «Мілітаризація окупованого Криму: зростаюча загроза у регіоні та поза його межами», яка відбулася в межах роботи Першого комітету Генеральної Асамблеї ООН.

У заході взяли участь представники понад 50 делегацій держав-членів ООН, зокрема Польщі, Нідерландів, Франції, Туреччини, Латвії, Естонії, Канади та США. Присутні засудили окупацію Росією Криму і підтвердили підтримку територіальної цілісності України.

За словами Сергія Шутенка, міжнародна спільнота має також адекватно відреагувати на плани Росії щодо розміщення у Криму ядерних арсеналів.

«Політика провокацій Росії у Криму, частиною якої є плани розмістити там ядерну зброю, потребує консолідованої відповіді міжнародної спільноти», — заявив директор Департаменту міжнародної безпеки МЗС України, йдеться на сайті МЗС України.

Сергій Шутенко також додав, що Росія використовує Крим як логістичну базу для продовження воєнної кампанії в Сирії.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

МОБІЛЬНИЙ МІНОМЕТНИЙ КОМПЛЕКС

З ЕЛЕКТРОННИМ ПЛАНШЕТОМ

НА ЙОГО РОЗГОРТАННЯ ПОТРІБНО ЛИШЕ 30 СЕКУНД

На міжнародній виставці «Зброя та безпека-2016» увагу відвідувачів привернув мобільний мінометний комплекс, який представило державне підприємство «Укроборонсервіс». Від звичайного міномета калібру 120 мм він відрізняється тим, що органічно поєднаний з броньованою машиною. Нам продемонстрували його роботу. Ось оператор натиснув якусь кнопку, і з броньованого черева стрімко висунувся ствол та за декілька секунд зайняв своє положення на землі в готовності до стрільби. Завдяки такій модернізації відпала потреба у бойовому розрахунку з п'яти бійців, які обслуговують міномет. Між тим мобільний комплекс дозволяє в автоматичному режимі розгорнути його за 30 секунд, а згорнути, тобто підняти з землі й завантажити до броньованої машини, — за 20 секунд.

Але це не всі його відмінності від звичайного міномета. Як повідомив начальник групи цього оборонного підприємства Андрій Приставка, мобільний комплекс має електронний планшет, на який надходять дані від різних засобів розвідки про координати цілі. На ньому відображається також його місцезнаходження. Так, точність автоматизованого прив'язування становить не більше 5 метрів, а дальність розвідки за допомогою безпілотника — до 20 кілометрів, радіолокаційної станції — до 10 кілометрів, оптичної розвідки — до 6,6 кілометра. А в цілому така електронна система забезпечує високу точність ведення вогню з міномета. Одночасно міномет спроможний уразити 8 одиночних цілей на фронті 400 метрів. Кількість боєкомплекту — 40 мін.

> **ЩОБИ СТАТИ НА ПОЗИЦІЮ, ЗАВДАТИ ПО ПРОТИВНИКУ ВЛУЧНИЙ МІНОМЕТНИЙ УДАР І ЗАЛИШИТИ ЇЇ, РОЗРАХУНКУ МІНОМЕТНОГО КОМПЛЕКСУ ПОТРІБНО ЛИШЕ ДВІ ХВИЛИНИ**

Та головне, що додає нових можливостей для застосування мобільного комплексу, — це висока його живучість у контрбатарейній боротьбі. Адже для того, щоби стати на позицію, завдати по противнику влучний мінометний удар і залишити її, розрахунку мінометного комплексу потрібно лише дві хвилини. Так, за цей час ворог може виявити місцезнаходження мінометників, але завдати контрудару не встигне. Таким чином, йому не страшна контрбатарейна дуель.

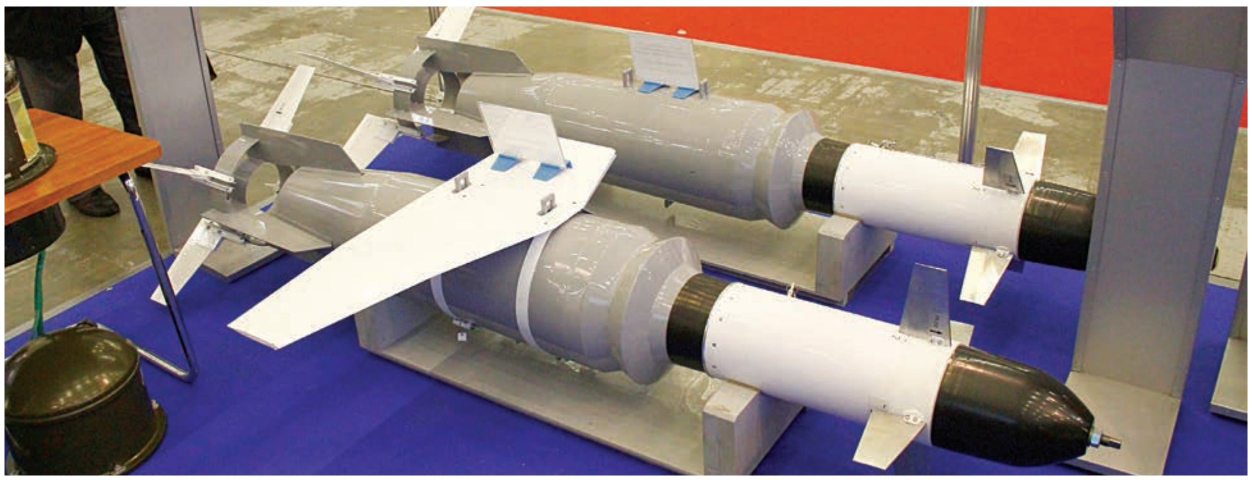
Як зазначають розробники мобільного мінометного комплексу, він призначений для підтримки дій механізованих (мобільних, гірсько-піхотних) підрозділів ланки батальйон-рота-взвод при веденні боротьби з рухливими терористичними формуваннями, диверсійно-розвідувальними групами противника. Він незамінний при використанні в умовах бездоріжжя, важкої доступності відкритої місцевості. Швидкість руху комплексу по шосе — 100 км/год., ґрунтовій дорозі — 60 км/год. Запас ходу по шосе — 500 кілометрів.

Мобільний мінометний комплекс на виставці «Зброя та безпека-2016»

Володимир ЧІКАЛІН

БОМБА-ПЛАНЕР ВРАЗИТЬ ЦІЛЬ БЕЗ ЗАХОДЖЕННЯ ЛІТАКА В ЗОНУ УРАЖЕННЯ

Блоки аеродинамічного управління авіаційними бомбами

Для завдання повітряних ударів по противнику важливо забезпечити для льотчиків такі можливості, щоб вони скидали бомби на голову противника, не заходячи в зону ураження його вогневими засобами. Над виконанням цього завдання успішно працюють українські науковці і розробники ефективних зразків такої зброї. Деякі з них були представлені й на нещодавній міжнародній виставці «Зброя та безпека-2016». Зокрема новітні розробки продемонстрували фахівці ПАТ «Київський завод «Радар» і столичної науково-виробничої фірми «Адрон».

Так, генеральний директор «Радара» Ігор Мясіщев познайомив відвідувачів виставки з блоком аеродинамічного управління «Адрос» БАУ-01КТ. Він призначений для забезпечення ефективного корегування бомбометання з метою ураження нерухомих, малого розміру та захищених наземних цілей і використовується у складі авіаційного бомбового озброєння калібром 100, 250 і 500 кг. Таке бомбометання може здійснюватися літаками тактичної авіації із застосуванням їхніх зовнішніх балочних утримувачів. А корегування забезпечуватиме саме цей блок аеродинамічного управління. Застосування блоку, який нагадує невелику ракету масою 35 кг, підвищує в 1,5–3 рази імовірність ураження цілі при зменшенні витрат авіаційних бомб в 6–30 разів залежно від цілі.

Про те, як досягається така висока ефективність бомбових ударів, розповів генеральний директор фірми «Андрон», лауреат Державної премії Микола Архіпов. Він повідомив, що керований авіаційний боєприпас являє собою саму бомбу, до якої прикріплений блок аеродинамічного управління. Під час передпольотної підготовки в нього вводяться координати цілі, а рух до неї корегується за алгоритмами, які управляють аеродинамічними рулями. Контрольований таким чином політ бомби становить не менше хвилини, а можливе відхилення від цілі — не більше 15 метрів. Ще більшу точність наведення бомб забезпечить встановлення на них лазерної системи наведення або телевізійної головки. Остання зменшить відхилення від цілі до 5 метрів. А якщо на бомбу встановити крила, то вона стане планерувальною і влучить у ціль на значній відстані від скидання її з літака. За словами Миколи Архіпова, випробування таких боєприпасів планується провести в листопаді поточного року.

Володимир ЧІКАЛІН

БЕЗПІЛОТНИК ANSER ЗДАТНИЙ ПЕРЕБУВАТИ В ПОВІТРІ ДО 12 ГОДИН

Державне підприємство «СпецТехноЕкспорт» презентувало на міжнародній виставці «Зброя та безпека-2016» новий безпілотник Anser. На думку розробників, основними відмінними характеристиками цього безпілотного авіаційного комплексу є здатність перебувати у повітрі до 12 годин, а також нести корисне навантаження до 5 кг та передавати інформацію через надійно зашифровані цифрові канали. Вага самого літального апарата — 23 кг, при цьому його старт здійснюється з катапульти, а посадка — за допомогою парашута. Тому для використання даного комплексу не потрібні стаціонарні злітні смуги або майданчики.

Безпілотник Anser спроможний нести корисне навантаження до 5 кг

Anser доцільно застосовувати для моніторингу великих територій, берегових ліній, позицій та переміщення противника у глибокому тилу. Детально дослідити територію дозволяє використання оптики з 32-кратним зумом. Нині проводяться випробування даного комплексу в різних модифікаціях, зокрема й з бойовим навантаженням.

Сергій ВОРОНКОВ

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БЕЗПІЛОТНИЙ БРОНЬОВИК

РОЗУМНИЙ ВІТЧИЗНЯНИЙ АВТОМОБІЛЬ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ РОЗРОБЛЕНО НА БАЗІ АРМІЙСЬКОГО БРОНЕАВТОМОБІЛЯ КРАЗ «СПАРТАН»

Вітчизняним безпілотним броньовиком можна керувати на відстані до 50 кілометрів

Компанія «АвтоКрАЗ» на Міжнародній спеціалізованій виставці «Зброя та безпека-2016» представила ексклюзивну розробку — безпілотний автомобіль. Перший розумний вітчизняний автомобіль спеціального призначення створено на базі армійського броньованого автомобіля КрАЗ «Спартан» і обладнано автопілотом. Новаторський для країни проект вдалося реалізувати завдяки тісній співпраці підприємства із запорізькою інжиніринговою компанією «Інфоком Лтд».

За словами генерального директора ПАТ «АвтоКрАЗ» Романа Черняка, вітчизняний автопілот Pilotdrive, встановлений на безпілотному автомобілі, оснащено комплексом спеціальних датчиків, які дозволяють йому легко орієнтуватися на дорозі. Сюди також входить тепловізор із системою автоматичного цілевказання і захоплення, відеокамера з охопленням 360^0, передній і задній радари для виявлення перешкод, далекомір, ємнісний датчик присутності людини в радіусі 18 метрів.

БЕЗПІЛОТНИЙ БРОНЬОВИК ОСНАЩЕНО ТЕПЛОВІЗОРОМ, ВІДЕОКАМЕРОЮ З ОХОПЛЕННЯМ 360^0, ПЕРЕДНІМ І ЗАДНІМ РАДАРАМИ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ПЕРЕШКОД, ДАЛЕКОМІРОМ ТА ЄМНІСНИМ ДАТЧИКОМ ПРИСУТНОСТІ ЛЮДИНИ В РАДІУСІ 18 МЕТРІВ

Завдяки системі Pilotdrive КрАЗ «Спартан» легко розпізнає ширину дороги, а також перешкоди, що знаходяться навколо нього. Система аналізу й ухвалення рішень спрацьовує за частки секунди, що дозволяє автомобілю миттєво реагувати на перешкоди. Варто також додати, що управління безпілотним КрАЗ «Спартан» може здійснюватися за допомогою планшета, «розумної рукавички» або операторської станції. Зв'язок із автомобілем відбувається за цифровими радіоканалами передачі даних Wi-Fi/Wimax, радіус зв'язку — від 10 до 50 км. Додатково це безпілотне авто оснащене програмно-апаратним комплексом SmartDrive і навчанням у реальному режимі часу Teach-inDrive, в якому система запам'ятовує заданий маршрут. При цьому координати його проходження для занесення в базу передаються по GPS через супутник.

Сергій ВОРОНКОВ

«ТАЙПАН» — НОВИЙ БОЙОВИЙ МОДУЛЬ

Бойовий модуль «Тайпан» з скорострільною двоствольною гарматою калібру 23 мм, встановлений на броньованому автомобілі «Барс-8»

Державне підприємство «СпецТехноЕкспорт», що входить до складу ДК «Укроборонпром», представило на виставці «Зброя та безпека-2016» новий бойовий модуль «Тайпан». Його унікальність полягає у встановленій системі безлюфтових планетарних редукторів та вентильних двигунів, що забезпечують точне наведення на ціль на надмалих та великих швидкостях обертання модуля. «Тайпан» забезпечує автоматичне наведення гармати на обрані цілі, утримує озброєння в заданому положенні незалежно від зміни розташування корпусу бойового автомобіля під час руху, здійснює автоматичний супровід цілі.

На цей вітчизняний бойовий модуль встановлено систему автоматичної видачі команд наведення з урахуванням метеоумов, типу снарядів, виду озброєння, кутової швидкості та дальності цілі. Система прицілювання може налаштовуватися як відповідно до лінії ствола, так і до лінії горизонту.

Бойовий модуль «Тайпан» також обладнано скорострільною двоствольною гарматою калібру 23 мм, ефективна дальність стрільби з якої сягає 1,8 км. Інші його модифікації можуть обладнуватися кулеметом калібру 7,62 мм або 12,7 мм, а також 30-міліметровим гранатометом з окремим вертикальним приводом. Дистанційне керування бойовим модулем здійснюється на відстані до 500 м, час автономної роботи становить 3 год. Мінімальна вага бойового модуля — 350 кг.

За словами директора «СпецТехноЕкспорт» Павла Барбула, бойовий модуль створено у стислі терміни завдяки кооперації з іншими підприємствами ОПК. Вся електроніка та програмне забезпечення для «Тайпана» розроблено та створено також вітчизняними фахівцями.

Сергій ВОРОНКОВ

Володимир Ситник демонструє новітній прилад

КЛІСТРОНИ — «ОЧІ» РЛС

Вітчизняні зброярі ДК «Укроборонпром» активно працюють над новинками техніки й для вартових неба.

Одна з таких розробок була представлена на міжнародній виставці зброї і військової техніки. Зокрема начальник відділу технічного контролю ДП «Генератор» Володимир Ситник разом із колегами презентував на авіакосмічному салоні «Авіасвіт-XXI» електровакуумні прилади надвисоких частот (НВЧ) діапазону — клістрони. Без цього обладнання РЛС зенітного ракетного комплексу не може працювати в жодному разі. Адже підсилювач сигналу НВЧ, який має хвильовий характер і подається на антену радіолокаційної станції ЗРК, дозволяє отримувати координати рухомої цілі у відбитому сигналі.

До цього варто додати, що завод «Генератор» — єдине підприємство в Україні, яке може здійснювати регенерацію цього типу виробів, його ремонт та часткову модернізацію. Так наші ЗРК С-300 отримують друге життя, як би банально це не звучало. Важливо зазначити, що заводчани відмовилися від іноземних постачальників і повністю розраховують на власні сили та можливості. І їм вдається не реанімувати наявні прилади, а покращувати їхні параметри.

Юрій ІГНАТ

БІЙЦІ МАТИМУТЬ ЛІТНІ ТА ЗИМОВІ БЕРЦІ

Про це нашому кореспонденту повідомили у Центрі розвитку та супроводження матеріального забезпечення Збройних Сил України. Заступник начальника відділу розробок речового майна центру майор Василь Саковець розповів, що торік для забезпечення потреб військовослужбовців ЗСУ та інших силових структур України було розроблено бойові черевики типу А (демісезонні), що мали характерний рудий колір.

— Під час створення цих черевиків планувалося, що військовослужбовці будуть отримувати одну пару для всіх сезонів. Для цього передбачено доукомплектовувати нові черевики трекінговими літніми та трекінговими зимовими шкарпетками, додатковими флісовими шкарпетками-вкладишами. Підрозділи, військовослужбовці яких виконують завдання при температурі, меншій за —25 градусів за Цельсієм, переважно в статичному положенні (ВОП, блокпости тощо), планувалося забезпечити утепленими бахилами.

Після експлуатації у військах черевиків зазначеного типу військовослужбовці висловили свої побажання, зауваження та визначилися щодо необхідності двох типів черевиків — зимових та літніх з терміном експлуатації 1 рік для кожного типу. В такому випадку економічно доцільно забезпечити двома парами лише тих військовослужбовців, які проходять службу два і більше років (здебільшого контрактники). Для інших категорій з огляду на короткий термін служби (1 рік) залишаються актуальними демісезонні черевики. У цьому випадку йдеться переважно про строковиків та мобілізованих.

Кожен з нових типів черевиків (зимові та літні) проходили дослідні (військові) випробування. Для зимових уже готові необхідні нормативні документи, здійснюється їх закупівля в інтересах ЗС України в орієнтовній кількості 100 000 пар. Щодо літніх черевиків, то до їх розробки та тестування взялися лише цього року. Черевики перебувають на фінальній стадії розробки та тестування. До кінця 2016 року планується затвердження нормативної документації, що дозволить здійснювати їх закупівлю вже 2017-го.

ЗИМОВІ БЕРЦІ ПРОЙШЛИ ВИПРОБУВАННЯ. ВІЙСЬКО ВЖЕ ЗАМОВИЛО 100 000 ПАР

Літній черевик — це полегшений варіант демісезонних черевиків, створений за рахунок збільшення кількості елементів, які виконані з текстильних матеріалів, що значно поліпшує характеристики повітропроникності, паропроникності, температурного балансу тощо. 25 зразків цих черевиків уже пройшли дослідні випробування в одному з підрозділів 79-ї аеромобільної бригади й отримали лише позитивні відгуки. Щодо рудих черевиків, то вони вже увійшли в історію реформування війська. На зміну їм прийшли нові моделі темно-коричневого кольору, що вже надходять до підрозділів ЗС України.

Отже, для забезпечення потреб військовослужбовців уже ведеться постачання нових бойових черевиків у демісезонному та зимовому варіантах з покращеними експлуатаційними характеристиками. Усі зауваження, отримані з військ за період експлуатації попередньої моделі, враховано. Зокрема покращено посадку черевика на ногу завдяки використанню нових колодок, розроблених спільно з італійськими партнерами. Опрацьовано нові типи шкіри разом з одним із найкращих вітчизняних підприємств з виробництва шкіри (шкіру для наших черевиків виготовляють на тій самій фабриці, що і для «Діадори»). За допомогою вітчизняних підприємств на базі німецьких інгредієнтів випробувано нову суміш гуми для ходового шару підошви, використано британські нитки й американську мембрану Gore-tex. У результаті отримано якісно нові черевики, і я сподіваюся, що військовослужбовці оцінять нашу роботу.

Головна відмінність зимових берців (перший праворуч) від демісезонних (перший ліворуч) полягає у гладкій шкірі та утепленій мембрані. Літні (по центру) — перебувають на етапі експериментального носіння

Записав Вадим КОВАЛЬОВ

ЧИ ДОПОМОЖЕ ЕКСПЕРИМЕНТ РОЗВ'ЯЗАТИ ПРОБЛЕМИ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Про проблеми речового забезпечення у Збройних Силах України не говорив, мабуть, лише ледачий. Попри величезний прорив у розв'язанні багатьох проблем у цій сфері і до сьогодні це питання досить часто нагадує про себе. Хтось нарікає на якість матеріалу окремих речей, інші критично висловлюються щодо термінів експлуатації майна…

В одній із зенітних ракетних частин Повітряних Сил ЗС України південного регіону понад рік тому було започатковано експеримент, що має на меті ліквідувати зайву бюрократію та зробити процес забезпечення речовим майном зрозумілим, прозорим і зручним. Загалом у частині створено комп'ютеризовану базу, де зібрано всі необхідні дані про розміри та ростовки військовослужбовців, перелік виданого майна, терміни його експлуатації, час наступної видачі тощо. База даних розміщена на загальному сервері. Усі відомості вносяться старшинами підрозділів за допомогою спеціально придбаних планшетів.

Кожному військовослужбовцю частини виготовили пластикові картки з електронними чіпами, на які через спеціальний сканер записується потрібна інформація. У майбутньому, в разі переміщення військовослужбовця до іншої військової частини автоматично відпаде потреба в оформленні низки документів, адже вся необхідна інформація буде міститися на електронній картці.

Проте, аби інформація зі старшинських планшетів потрапила на сервер, потрібно з'єднати їх з основним комп'ютером захищеною лінією (зібрані дані — для службового користування). Саме це зараз і є каменем спотикання, бо грошей для прокладання ліній до підрозділів, які розташовані за кілька десятків кілометрів, немає. Обіцяли посприяти закордонні партнери, але за рік, що минув, питання з мертвої точки так і не зрушилося. Та це далеко не єдина проблема.

— Часом збій дає сама комп'ютерна програма, — розповідає начальник речової служби бригади капітан Євген Атрохов. — Наприклад, військовослужбовець отримує якесь майно, дані вносяться в комп'ютер, та програма видані зі складу рушник чи взуття чомусь не списує. На жаль, зв'язатися з розробниками програми, щоб вони усунули ці недоліки, ми не можемо, тож її доопрацювати нікому.

Ще однією нерозв'язаною проблемою, за словами капітана Євгена Атрохова, є відсутність нормативно-правової бази, яка би регламентувала цю діяльність. Тому речовикам частини доводиться одночасно вести подвійний облік — старий паперовий, який ніхто не скасовував, і експериментальний електронний, що в цілому вимагає багато часу. Але в тому, що напрацювання є досить прогресивним, у військовій частині не сумніваються. Адже на електронній картці військовослужбовця можна зберігати не тільки інформацію про речове забезпечення, а й про усі інші види. А це дозволить звести паперовий документообіг до мінімуму.

— Експеримент, у якому також беруть участь військові частини Сухопутних військ та Військово-Морських Сил, завершиться наприкінці цього року, — розповідає начальник речової служби управління тилового забезпечення логістики Повітряних Сил ЗС України полковник Олександр Івчук. — Підбивши його підсумки, можна буде говорити про доцільність подальшого його впровадження в інших військових частинах.

Зокрема в експерименті беруть участь тилова частина, частина ВДВ, частина Повітряних Сил. От тільки навряд чи це допоможе покласти край усім негараздам — питання відкрите. Адже багато «тиловиків» кивають у бік довольчих органів, на складах яких не завжди наявне все майно, необхідне конкретній військовій частині. Тож навіть у межах згаданого експерименту типові «хвороби» даються взнаки — чи то фірми-підрядники не встигли пошити всю необхідну номенклатуру, чи то лекала у них були нестандартними, чи то постачальники «підігнали» неякісні матеріали.

Чому так? Причин багато — як об'єктивних, так і суб'єктивних. Хтось називає тиловий сектор нашої армії досить корумпованою сферою, хтось — украй консервативною, яка не дуже прагне змін. Інші шукають пояснення у непрозорості тендерних процедур, через що переможцями можуть стати фірми з сумнівною репутацією. Але всі згодні з тим, що без докорінної реформи усієї системи і належного фінансування ситуація навряд чи зміниться на краще.

В управлінні тилового забезпечення логістики Повітряних Сил мають надію, що завдяки системі Prozorro, через яку здійснюються усі тендерні процедури в інтересах Міністерства оборони України, буде прозоро визначено ті фірми-підрядники, які зможуть якісно та своєчасно виконати замовлення на 2017 рік і дотриматися усіх пунктів угоди щодо кількісних та якісних параметрів виготовленої продукції.

Андрій ЯЦИК

КОМЕНТАР ФАХІВЦЯ

Координатор Проектного офісу реформ МО України Вікторія Карт:

— Проблеми з використанням системи є — як із мережевою інфраструктурою, так і з регламентами, а також з бажанням користувачів працювати у новий спосіб.

Експеримент триває попри те, що залучення коштів на закупівлю необхідної техніки інколи триває місяцями. Наприклад, планшетні пристрої, що використовуються зараз у військовій частині, куплено волонтерським коштом.

Нині здійснюється закупівля планшетних пристроїв на базі «Андроїд» для використання сержантами з МТЗ. Система отримала досить високу оцінку від британських та американських спеціалістів, які, до речі, планують надати допомогу в сфері автоматизації логістики.

Донедавна існувала проблема з визначенням відповідальних осіб не тільки з боку Офісу реформ, що опікується даним проектом, а й з боку Тилу ЗС України та військових частин, які беруть участь в експерименті. У планах — проведення дослідної експлуатації системи.

ПРОФЕСІЯ ВОДОЛАЗ:

РОБОТА ОСОБЛИВОЇ СКЛАДНОСТІ

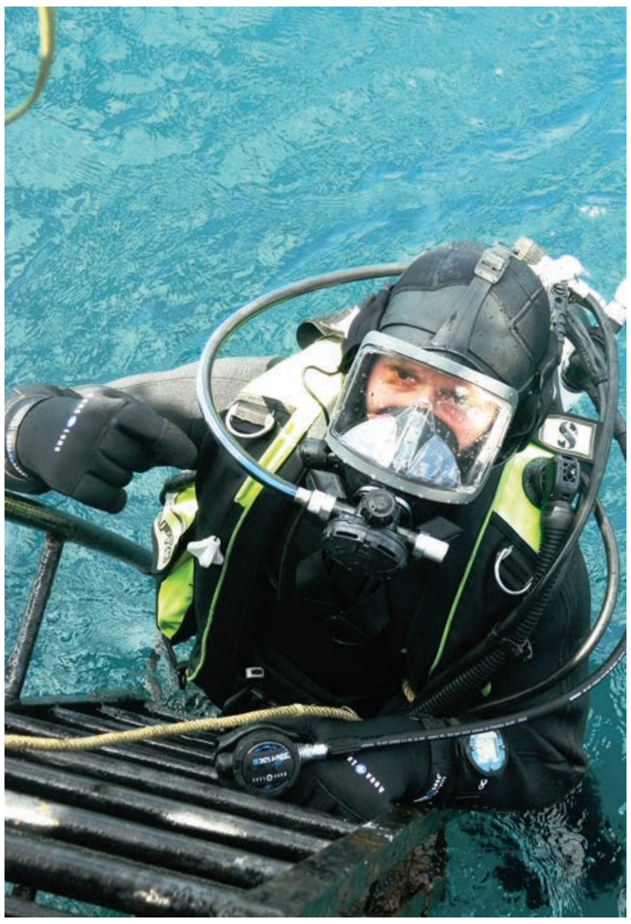
РОЛЬ ВОДОЛАЗІВ У РІЗНИХ СЕГМЕНТАХ БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ ВАЖКО ПЕРЕОЦІНИТИ

Серед повсякденних службових обов'язків водолазів — підводно-технічні роботи, роботи з обстеження підводної частини корпусів кораблів, суден (катерів) у акваторіях базування ВМС ЗС України, аварійні та пошуково-рятувальні роботи на водних об'єктах, спеціальні водолазні роботи. Групи водолазних фахівців у зоні проведення АТО виконують спеціальні завдання в акваторії Азовського моря, зокрема з обстеження портової інфраструктури Маріупольського порту на наявність вибухових та інших небезпечних предметів, протипідводнодиверсійні роботи, спостереження за водними об'єктами та їх оборона.

Водолазна справа потребує високої працездатності та психологічної витримки. Для опанування цієї професії необхідно орієнтуватися в фізичних процесах навколишнього середовища, розумітися на інженерно-технічній справі, володіти практичними навичками використання різних типів водолазного спорядження (засобів забезпечення водолазних спусків і робіт). Водолаз повинен постійно підтримувати високу фізичну форму та натренованість до впливу наркотичної дії азоту на організм. Заняття з боротьби та командних видів спорту допомагають набувати необхідних якостей для виконання водолазних робіт.

ГРУПИ ВОДОЛАЗНИХ ФАХІВЦІВ У ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ АТО ВИКОНУЮТЬ СПЕЦІАЛЬНІ ЗАВДАННЯ В АКВАТОРІЇ АЗОВСЬКОГО МОРЯ

Професія водолаза є однією з професій, пов'язаних з особливо шкідливими і дуже важкими умовами праці. Тому й вимоги до неї вкрай серйозні. Найсуворіший відбір — за здоров'ям: стати водолазом можуть хлопці без хронічних хвороб органів дихання і вушних раковин, кісток, суглобів, м'язів, серцево-судинної системи, без шкідливих звичок та з хорошим об'ємом легенів. Вони повинні вміти добре плавати і витримувати перепади тиску. Велику увагу під час відбору приділяють морально-вольовим якостям кандидатів.

Під час виконання завдань з обстеження портової інфраструктури

КУРС НАВЧАННЯ — ТРИ МІСЯЦІ

Після перебазування Військово-Морських Сил на материкову частину України гостро постало питання організації підготовки водолазних спеціалістів. Сьогодні курси, де готують водолазів, функціонують в Одесі на навчально-тренувальній базі факультету ВМС Національного університету «Одеська морська академія». Тривалість курсу для отримання кваліфікації «водолаз» — три місяці, й складається він з трьох компонентів: курс лекцій та теоретичних занять, фізична підготовка та власне водолазні спуски. Для здобуття водолазної кваліфікації потрібно відповідати жорстким нормам стану здоров'я, пройти фахове навчання, відпрацювати 20 навчальних годин під водою та скласти залік Центральній водолазній кваліфікаційній комісії ВМС ЗС України. Для щорічного підтвердження кваліфікації необхідно напрацювати 40–60 годин (залежно від кваліфікації) під водою чи у барокамерах, що потребує використання значних ресурсів — як матеріальної частини, так і праці фахівців водолазної справи.

— Військовим водолазам часто доводиться відпрацьовувати завдання високої складності, пов'язані з розвідкою морського дна, визначенням характеру берегової лінії в місцях висадки морського десанту противника та стоянки його кораблів. Вони забезпечують роботи при спорудженні причалів; здійснюють пошук та знешкодження мін і фугасів; забезпечують підйом та евакуацію затонулої військової техніки; усувають підводні перешкоди у фарватері; займаються пошуком затонулих літаків та озброєння, — розповів начальник пошуково-рятувальної служби управління оперативного (бойового) забезпечення штабу командування ВМС ЗС України капітан 2 рангу Олексій Нестеров. — Постійне самовдосконалення — найголовніше у професії водолаза. Кожне виконання водолазних робіт має бути добре сплановано та організовано. Технічне забезпечення і водолазне спорядження — у відмінному стані, оскільки від нього залежить життя водолаза та його товаришів.

1500 ГОДИН НА РІЗНИХ ГЛИБИНАХ

Заступник командира загону — водолазний спеціаліст однієї з частин спеціального призначення капітан-лейтенант Руслан Трофімчук

Стати військовим водолазом заступник командира загону — водолазний спеціаліст однієї з частин спеціального призначення капітан-лейтенант Руслан Трофімчук вирішив ще в дитинстві, коли вперше у легкому дайверському спорядженні виконав разом з друзями занурення в одне з глибоководних озер Київської області.

— Занурення під воду вперше — це щось неймовірне! Тоді в мене зашкалювали емоції, я почувався справжньою кінозіркою гостросюжетного бойовика, якому все під силу, — згадує Руслан Трофімчук події більш ніж двадцятип'ятирічної давності. — Під час дуже жорсткого відбору з фізичної та психологічної підготовки 1995 року я потрапив на строкову службу до легендарної частини морського спеціального призначення на острів Первомайський. Щоб стати професійним військовим водолазом, я підписав контракт, адже тільки так міг здійснити свою мрію. Навчався в Севастополі на водолаза, постійно підвищував кваліфікацію.

Нині цей офіцер-спецпризначенець — один із найдосвідченіших водолазних спеціалістів у національних Військово-Морських Силах, адже в нього за плечима понад 1500 годин напруженої та відповідальної роботи під водою на різній глибині. Руслан Трофімчук здійснював складні підводні підривні роботи зі знищення вибухонебезпечних предметів у зоні оперативної відповідальності військового флоту.

— Особливості проведення підривних робіт у воді полягають у складності детального обстеження об'єкта, що підривається, впливі течії, недостатній видимості та потребі у ретельній герметизації заряду і засобів підриву. Все це значно збільшує строки виконання підривних робіт. Тому для їх успішного виконання необхідні продумані дії та ретельне виконання правил безпеки, — відзначає водолазний спеціаліст. — Взагалі під час служби доводилося виконувати різноманітні завдання. Справжнім загартуванням практично для кожного водолаза є тренування з виходом з підводного човна через його затоплені торпедні апарати, адже під час позаштатної ситуації в морі швидке покидання аварійного об'єкта, який може затонути, є дуже складним за виконанням завданням. Саме тут перевіряється загальна підготовленість водолаза до надзвичайних обставин. Такі насичені тренування я пройшов до анексії Криму на підводному човні «Запоріжжя», який тоді стояв на причальній стінці Кілен-бухти Севастополя.

А ще капітан-лейтенант Руслан Трофімчук виконував завдання 4-годинного підводного маршу вздовж берегів острова Тендрівська коса, йдучи та орієнтуючись під водою за компасом у повному водолазному спорядженні.

Віталій ПАНЧИШИН

З перших днів свого формування це славетне з'єднання бере участь в АТО

ЖОДНОГО ДНЯ БЕЗ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

ЛЕГЕНДАРНА 81-А ОКРЕМА АЕРОМОБІЛЬНА БРИГАДА ВДВ ЗС УКРАЇНИ, НАЙМОЛОДШЕ ДЕСАНТНЕ З'ЄДНАННЯ НАШОГО ВІЙСЬКА, НЕЩОДАВНО ВІДЗНАЧИЛА ДРУГУ РІЧНИЦЮ ВІД ДНЯ СТВОРЕННЯ

Саме в запеклих боях, коли змагалися не стільки зброєю, скільки волею, витримкою та майстерністю, народилося вже добре відоме загалу бригадне гасло: «Народжені перемагати».

Мітинг, присвячений цій події, із врочистим внесенням бойового прапора бригади відбувся у Краматорську. Привітати крилату піхоту прийшли численні гості — як представники місцевої влади, так і учні, студенти навчальних закладів, волонтери, ветерани-десантники, рідні та друзі бійців з'єднання.

— За минулі два роки не було жодного дня, коли бригада не виконувала би бойових завдань. І нині її бійці на передньому краї: воюють, перемагають і, на жаль, зазнають втрат. Цьогоріч до нашого складу влилися 5-та БТГ і 148-й артдивізіон, збільшивши міць з'єднання, розширивши спектр наших бойових можливостей, — зазначив у своєму виступі комбриг 81-ї оамбр полковник Євген Мойсюк.

Згаданий захід став приводом для радісних обіймів та емоцій, що вирували в колі побратимів — теперішніх і тих, хто повернувся до цивільного життя. Хлопці обговорювали щойно вручені нагороди, фотографувалися на тлі невеличкої експозиції техніки та озброєння, віталися, не шкодуючи щирих слів. Згадували десантники, поминаючи добрим словом, і полеглих бойових товаришів. Загалом бригада втратила за час участі в АТО близько 80 людей. Найдраматичнішим був січень 2015-го, а особливо двадцяте число, коли ціною життів багатьох «кіборгів» було організовано прорив неподалік ДАПу задля евакуації поранених. Наприкінці минулого року глава держави Петро Порошенко своїм указом постановив присвоїти 90-му окремому аеромобільному батальйону 81-ї оамбр ВДВ ЗС України ім'я Героя України старшого лейтенанта Івана Зубкова. Цей офіцер загинув саме у тому злощасному січні…

Розчулив усіх присутніх виступ військового капелана бригади отця Василя Іванюка, який служить тут майже рік.

> **«ЦЬОГОРІЧ ДО НАШОГО СКЛАДУ ВЛИЛИСЯ 5-ТА БТГ І 148-Й АРТДИВІЗІОН, ЗБІЛЬШИВШИ МІЦЬ З'ЄДНАННЯ ТА РОЗШИРИВШИ СПЕКТР НАШИХ БОЙОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ»**

— Допомагаю цим хлопцям у тільниках, але насправді здебільшого вчуся сам. Спілкуючись із десантниками, набираюся від них неймовірної великодушності, — каже святий отець. — За понад два з половиною роки я був у різних частинах війська і ніде не відчув ненависті. Це показник того, що я служу саме там, де потрібно.

Від імені таких же волонтерів, як і він, Василь Іванюк вручив бригаді санітарний автомобіль «Фольксваген».

На урочистостях вдалося роззнайомитися з цікавою пані з десанту — санінструктором медичної роти 81-ї бригади ВДВ солдатом-контрактником Юлією Зюбенко.

Вона справді гідна окремої оповідки, оскільки є доволі неординарною жінкою. Передусім тому, що ніколи не бажала бути такою, як усі. Певно, через те постійно обирала доволі «суворі» спеціальності. До війни вона була провідницею в пасажирських потягах і цікавилася технікою та військовою тематикою. Тепер Юлія — десантник, щоправда початківець, проте в її активі вже 12 стрибків із парашутом.

— У лютому цього року в 30-річному віці я свідомо пішла до військкомату, аби укласти контракт на службу в ЗС України. А доти воювала у складі розвідки добровольчого батальйону УНСО, з якого згодом доукомплектовували 54-й окремий розвідбат. Скажу одне: доводилося ризикувати, стріляти, але про це — дещо пізніше, напевно, в мемуарах, — із легкою усмішкою вимовляє володарка блакитного берета й одразу серйознішає. — Дуже шкода тих, хто загинув. Ми втрачаємо найкращих.

Юлія зізнається: санінструктор — не зовсім її покликання. Вона хотіла продовжити розпочатий раніше шлях розвідниці. Задля цього три місяці перебувала в 199-му Навчальному центрі ВДВ ЗС України, де готувалася як розвідник. Проте, потрапивши до бойової частини, ще не отримала бажаної посади. Водночас чекання на повернення звичного надлишку адреналіну в крові не заважає їй удосконалювати навички бійців з тактичної медицини.

— Які дані повинна мати жінка, щоб успішно служити у розвідці десанту? — запитую в красуні у тільнику.

— Це передусім внутрішнє переконання й упевненість у власних силах. Принаймні я відчуваю потенціал, і це підтвердили місяці спеціального навчання. Я готова до цієї місії — вмію стріляти з різної зброї, спробувала себе за кермом кількох зразків техніки, зокрема броньованої...

— Про що спілкуються поміж собою десантниці 81-ї бригади?

— Здебільшого чомусь тягне на розмови з чоловіками — саме через обопільну пристрасть до техніки та зброї.

— Чи зустрічалися ви в навчальному центрі з Марусею Звіробій, котра займається там попередньою підготовкою контрактників, яких ще називають «Марусиними ведмедями»?

— Звісно. Мені дуже імпонує їхній підхід до викладання тактичної медицини. Ми розмовляли про це з Марусею, і вона дала декілька уроків, які я запам'ятала. Тепер на заняттях показую нашим бійцям деякі елементи з табору «Марусиних ведмедів».

Геннадій КАРПЮК

600 СТРИБКІВ ІЗ ПАРАШУТОМ ЗА ДЕНЬ — НИНІ ЗВИЧНА ПРАКТИКА ДЕСАНТНИКІВ

95-та десантно-штурмова бригада, що у Житомирі, залучила до навчань понад тисячу резервістів. Протягом кількох тижнів разом зі штатними військовими вони опановували усі види підготовки: бойові стрільби, десантування, екстремальну медицину.

Для більшості десантників-резервістів це були перші стрибки з парашутом. Стрибали змішаними групами у складі своїх підрозділів.

Словом та ділом новачкам допомагали досвідчені десантники. Майже всі кадрові військовослужбовці бригади пройшли бойовий шлях у районі АТО, а тепер діляться досвідом та порадами.

У командуванні Високомобільних десантних військ зазначають, що шістсот стрибків за день (це лише резервісти) для бригади — нині звична практика. Зараз вони виконувалися із висоти 800 метрів, а наступного разу її зменшать до 600.

Для більшості резервістів це ознайомчий тренувальний стрибок із парашутом у ході загальної тактичної підготовки, головна мета якого — перевірка психологічної стійкості у стресовій ситуації.

Апогеєм бойового злагодження резервістів Високомобільних десантних військ стали бригадні тактичні навчання на одному з військових полігонів, до яких залучили підрозділи всіх бригад ВДВ.

Юрій ІГНАТ

За кілька хвилин вертоліт Мі-8 підніме десантників на висоту 800 метрів

МЕДИКИ В БЛАКИТНИХ БЕРЕТАХ

Військові медики — такі ж герої, як і бійці з гарячих «нулів», розвідники чи невгамовні волонтери. Так, під час операції з евакуації поранених у ДАПі 20 січня 2015-го загинув начальник медслужби батальйону 81-ї аеромобільної бригади ВДВ старший лейтенант Олександр Кондратюк («Чорний Вовк»). Його справу в з'єднанні продовжують не менш сміливі й професійні побратими. Про них — наша оповідка

Сержант Василь Лук'янчук (ліворуч) та капітан медичної служби Степан Андрійців

Степан Андрійців — капітан медичної служби, командир розбудованої ним же медроти 81-ї оамбр. Він — фаховий стоматолог, доцент кафедри Івано-Франківського національного медуніверситету, кандидат медичних наук, автор-співавтор понад 40 наукових праць і двох національних підручників зі стоматології. Торік його було нагороджено орденом «За мужність» III ступеня. Від спокійного життя чоловіка відірвав буремний Майдан, на якому він був уже злощасного 1 грудня 2013-го. Відтоді буття стало зовсім іншим. Степан Степанович — один із організаторів розгортання медпункту в КМДА. Тут науковець набув унікального досвіду, який став у пригоді пізніше — на Донбасі. Андрійціву довелося імпровізувати — шукати волонтерів, регулювати надходження й номенклатуру ліків і засобів так, щоб усього вистачало. Постійно виникала потреба оперативно вирішувати, як саме організовувати лікування десятків людей. Апогеєм напруження став період 18–21 лютого.

— Якби не вдалося налагодити співпрацю зі швидкою допомогою, загиблих було би більше, — впевнений капітан Андрійців. — А навесні наше волонтерство спрямувалося на Схід — ми активно допомагали добровольцям і воякам з Прикарпаття, які поїхали воювати. Моїм колегам, які пішли до армії, казали: стоматологи — не лікарі. Мені неодноразово доводилося завдяки власному прикладу переконувати, що ми передовсім медики, а вже потім — вузькі спеціалісти. У кожного з нас є розуміння перебігу основних хвороб, які можуть спіткати на війні, й основ організації медопомоги. А медицина у війську — це не лише лікування вогнепальних поранень, а й боротьба з хронічними недугами, що загострюються в окопі, — продовжує розмову Степан Степанович. — Допомагаємо і цивільним. Особливо багато таких «послуг» надали в Дружківці, коли там дислокувалися. До речі, я помітив цікавий феномен: місцевий люд приходить до нас часто не через якісь негаразди зі здоров'ям, як просто побачити, які ми є, перевірити, чи варто вірити російській пропаганді. І деколи ми здатні більше зробити не скальпелем, а словом та власним прикладом.

Співрозмовник переконаний, що під час виконання бойових завдань потрібні інші штати медиків. І одразу інформує, що в бригаді віднедавна добряче посилили медичний підрозділ. Досвід АТО показує: спеціалізацію медслужби, її оснащеність, вимоги до персоналу доцільно коригувати залежно від роду військ. ВДВ, танкісти, ССпО і піхотинці виконують різні завдання, які передбачають помітно відмінні ризики. Також варто налагоджувати надійні зв'язки між ланками ми ланцюжка надання медопомоги від передової до шпиталю чи профільної клініки.

— Досі болюча тема для нас — спецтранспорт. Нині на передовій їздять багато волонтерських «карет» — але то здебільшого старі авто, й далеко не всі вони придатні для порятунку життя під кулями, — не приховуючи нотки розчарування в голосі, мовить капітан. — І далі, на третій рік війни, ми з колегами їздимо на раритетних УАЗах-таблетках. А нам потрібно швидко евакуювати пораненого, відстежити, на якому етапі перебуває процес надання допомоги, які треба додаткові ресурси. Добре, що командир бригади турбується про медслужбу. А завдяки франківським волонтерам ми маємо реанімомобіль класу С1 (з дефібрилятором і апаратом «штучна легеня»), що непогано себе зарекомендував.

Інший герой моєї розповіді — водій-санітар медичної роти 81-ї оамбр сержант Василь Лук'янчук. На британському колісному панцирнику-ветеранові «Saxon» за чотири місяці перебування в Авдіївській промзоні він вивіз 87 поранених та шістьох загиблих. У цій шляхетній, але небезпечній місії його підтримує син Станіслав, котрий служить разом із батьком.

— Цей броньовик у частині переробили для перевезення поранених і надання їм медичної допомоги, — розповідає Василь Манолійович. — Її пристосували для переміщення одного сидячого і трьох лежачих людей. Попри відомий скепсис і відверті іронічні заяви певних «експертів» та журналістів, «Saxon» показав себе більш ніж чудово. Я теж поперевах переймався критичними зауваженнями щодо цієї техніки — мовляв, вона стара, нестійка на дорозі. Але я особисто перевірив: це ідеальна машина для такої роботи. Передусім, приваблює захист броньовика — якісні бронеплити зсередини вкриті шаром кевлару. Корпус бойової машини весь «подзьобаний» слідами від осколків та куль. Але вони нашого броньованого «дідуся» так і не пробили. Він навіть витримав ураження осколків снаряда, що вибухнув поруч. Хорошою є і його прохідність. На «промці» медики, які спробували хоч раз поїздити під захистом «британця», відгукуються про нього тільки схвально. Порівняно з УАЗами, «Saxon» ставив справжні рекорди з вивезення поранених із Авдіївської промзони. І так має бути, бо людину, яка потрапила в біду, треба сповнити впевненості, що її рятують професіонали на найкращому обладнанні.

Медикам-десантникам доводиться їздити поночі лінією зіткнення всліпу, адже задля кращого маскування фари намагаються не вмикати. Та й ворожі снайпери постійно прагнуть поцілити в санітарний транспорт українських військових.

«ЛЮДИНУ, ЯКА ПОТРАПИЛА В БІДУ, ТРЕБА СПОВНИТИ ВПЕВНЕНОСТІ, ЩО ЇЇ РЯТУЮТЬ ПРОФЕСІОНАЛИ НА НАЙКРАЩОМУ ОБЛАДНАННІ»

Співрозмовник нарікає, що є багато поранених від «прильотів» снарядів та мін просто в бліндажі, що не завжди досконалі. А от позитивом називає незрівнянно кращі знання бійців та офіцерів з надання першої меддопомоги порівняно з минулими роками.

— Якось у травні виїздили за майором, який зазнав шести кульових поранень. Якби він і побратими не вміли надавати першу допомогу, а вони наклали 8 (!) джгутів, не знаю, як усе повернулося б. Завдяки цій обставині офіцера у відносно нормальному стані довезли до шпиталю. І зараз він уже у строю, — згадує нещодавні події сержант Лук'янчук. — А от вам ще одна щаслива історія. Одного разу ми надавали допомогу бійцю, пораненому в плече. Але коли взялися оглядати бронежилет, побачили, що на краю пластини — якраз навпроти серця — застрягла… куля! Зрозумівши, що народився в сорочці, боєць моментально сполотнів. І одразу захотів навідатися до церкви...

Немає однакового поранення — кожен осколок інакший, та й ми всі глибоко індивідуально реагуємо на нього. Багато вояків і досі ходять зі шматками металу в тілі через неоперабельність. А бувають зовсім неймовірні історії.

— Не забуду свого першого «двохсотого», — розповідає бувальщину кермачич «британця». — Медгрупа оглядала тіло й не могла збагнути, від чого загинув боєць. Ми винесли його з позиції, дивимося: він начебто цілий, ані ран, ані крові. Аж я придивився і побачив на спині внизу попід краєм бронежилета ледь помітну подряпину. Виявилося — то вхід від осколка. Після розтину з'ясували: він улетів знизу й, пройшовши крізь тіло, влучив у серце...

Геннадій КАРПЮК

КОМБАТ МОРПІХІВ «НАРОДНИЙ ГЕРОЙ УКРАЇНИ» ІГОР ПОПАДЮК:

«ДВІЙОК» НА ФРОНТІ НЕ СТАВЛЯТЬ, ТУТ ПЛАТИШ ЗА ПОМИЛКИ ЖИТТЯМ»

Ігор Попадюк із позивним «Монгол»

— «Монгол», селище N знову «накривають»!

— Посилена бойова готовність…

— Плюс.

— Мабуть, зараз не найкращий момент для розмови під час такого "перемир'я", — звертаюся до Ігоря Попадюка — комбата морських піхотинців з позивним «Монгол».

— Та ні, все нормально, у нас безпечних чергувань не буває. Неможливо спрогнозувати, в який момент зміниться ситуація. Ми можемо спокійно жартувати, а вже за хвилину прилетить міна, — відповідає офіцер.

Сіра зона, до позицій ворога — рукою кинути. Гуркіт, стрілянина, бруд, постійна небезпека. А «Монгол» з упевненістю заявляє:

— Це найкраща робота у світі!

Комбатом чоловік став лише два тижні тому, та авторитету в колективі не позичати.

Із перших хвилин розмови з Ігорем стає зрозуміло, що він горить своєю справою, може годинами розповідати про те, як вивести підрозділ на рівень елітного. Та про власні подвиги — ані слова. Хоч товариші по службі в один голос запевняють, що про «Монгола», який уже третій рік практично не бував удома і якого нагороджено орденами Данила Галицького та «Народний герой», можна написати не одну книгу.

Улітку 2014 року він у складі 9-го батальйону тероборони, сформованого на Вінниччині, серед перших зупинив просування колони броньованої російської техніки в Новоазовському районі.

— Противник зухвало проривався через державний кордон, український блокпост уже було зруйновано, наших бійців накривало мінами та снарядами, — згадує один із бойових товаришів із позивним «Сокіл». — Часу на роздуми не лишалося, та хлопці не розгубилися… У них було лише два гранатомети, кулемет та стрілецька зброя. Вони випустили весь бойовий комплект по головній машині — й просування ворожої техніки вдалося зупинити.

«Сокіл» каже, що за час служби на передовій Ігорю довелося і в розвідку ходити, і українських бійців з оточення виводити…

Коли російські частини оточили Новоазовськ, сили АТО були змушені покинути місто. Та декілька десятків українських воїнів залишились в оточенні. Ігор Попадюк разом із комбатом та ще одним бійцем на двох автомобілях поїхали за ними. Під щільним вогнем противника їм вдалося вклинитися в утворений «котел» й забрати хлопців. На щастя, всі вижили.

Відтоді Ігор так і залишився на Донбасі, тільки батальйон із часом змінив на той, що йому ближчий за духом, адже завжди мріяв служити в морській піхоті.

ПІД ЩІЛЬНИМ ВОГНЕМ ПРОТИВНИКА ЇМ ВДАЛОСЯ ВКЛИНИТИСЯ В УТВОРЕНИЙ «КОТЕЛ» І ЗАБРАТИ ХЛОПЦІВ. НА ЩАСТЯ, ВСІ ВИЖИЛИ

— Хочеться встигнути багато зробити, доки не піду на пенсію, — ділиться думками Ігор. — Одне можу сказати точно: мої бійці бордюри не фарбуватимуть. Морська піхота — еліта Військово-Морських Сил країни. Колись це були просто слова, та їхнє значення всі зрозуміли тільки з початком війни. Ми повинні бути готовими крок за кроком відвоювати українські землі. Двійок на фронті не ставлять, тут платиш за помилки життям. Для мене найважливіше — зберегти людей, за яких я відповідаю. Кожна втрата — особиста трагедія. До цього людина не може звикнути. Саме тому вона і називається людиною.

І хоча з технікою в батальйоні зараз не все ідеально, «Монгол» прекрасно розуміє економічну ситуацію в країні та не нарікає:

— Батальйон формувався практично з нуля, тож без труднощів не обходиться. Головне, що нас чують. Керівництво приїжджає не так перевірити і розкритикувати, як допомогти і намітити спільний план дій.

Ігор пишається колективом, де практично кожен морпіх може похвалитися державними нагородами. Втім і з особовим складом є певні проблеми.

— Бувають ситуації, коли хочеться передати палкий «привіт» військкоматам. Поки ми не піднімемо планку відбору, доти не перестанемо отримувати лоботрясів. Я нікого не змушую виконувати те чи інше завдання. Не хочеш? Немає питань — іди в інший підрозділ. Хочеш бути в морській піхоті? Тоді складай тести, іспит з фізичної підготовки…

Питання із зловживанням алкоголем комбат вирішив дуже швидко і кардинально. У нього алкоголь найдорожчий в країні. 100 грамів коштують кілька тисяч гривень. Не стримався? Залишаєшся без частини виплат!

— Так вдалося зекономити чимало державних коштів, а це придбання амуніції, техніки, житла. Одного покарано по заслузі, решта — бояться. Та останнім часом таких прикладів дедалі менше, і все більше зустрічається тих, кому ти довіряєш своє життя. На війні між людьми зав'язуються стосунки нового типу, з якими не може порівнятися колишня дружба в тилу.

— Зафрендиш мене у «Фейсбуці», — каже наостанок комбат. Два світи — де супротивника банять і де накривають мінами — раптом перетинаються. І ти сидиш на перетині цих світів і чекаєш: напише новий «друг» сьогодні статус у «Фейсбуці» чи ні…

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

СОТНІ ЗБЕРЕЖЕНИХ ЖИТТІВ І ЩЕ БІЛЬШЕ ЗІГРІТИХ ДУШ

На початку жовтня Євдокія Попович стала кавалером громадської відзнаки ордена «За спасіння життя». Всі, хто її знає, запевняють, що це абсолютно заслужено. Літня жінка вже понад два роки практично живе на нульовій позиції, за її плечима — сотні збережених життів і ще більше зігрітих душ. Про її безстрашність і смачну каву на фронті давно ходять легенди.

Майже рік Степанівна, а саме так її усі називають, перебувала у Пісках. А нещодавно організувала медичний стабілізаційний пункт у Кримському. Центр неабиякий, але з апаратом штучної вентиляції легенів, хірургічною і кварцевою лампами, рентген-апаратом. Жінка натхненно розповідає, що днями ще й кардіограф привезуть.

Євдокія Попович

— На війну я йшла як медсестра, однак уже незабаром здобула величезний лікарський досвід. Тут швидко можна стати справжнім професором. Іноді бувало стільки поранених, що починалася паніка. Після таких випадків мені хотілося вийти з медпункту і викричатись. Окрім поранень, на фронті вистачає й інших проблем. Цікаво, що чимало воїнів украй бояться стоматологів. Іноді навіть доводилося сидіти поруч або тримати за руки під час неприємних стоматологічних маніпуляцій.

Бійці розповідають, що навіть при інтенсивних обстрілах, коли ризиковано вилазити з укриття, Степанівна безстрашно біжить уперед. Адже будь-що потрібно евакуювати та перев'язати поранених.

— Не раз доводилося обробляти рани на передовій. Навіть кілька хвилин можуть врятувати життя бійцю. Але я була до цього готовою, коли йшла на фронт. У моїй великій родині я не одна залишила звичне мирне життя. Син та два зяті вже пройшли АТО. Та й решта сім'ї активно допомагають фронту.

На війні жінка визначила певні правила. До її приміщення не можна заходити у брудному взутті, та й напідпитку краще не наближатися. Забороняє вона і лаятись: за непристойні слова доведеться сплатити штраф — п'ятдесят гривень. Та які б обмеження вона не встановлювала, всі без винятку бійці лагідно називають її мамою.

— Рідні, знайомі та просто небайдужі українці закуповують медикаменти та устаткування для шпиталю. Я працюю на волонтерських засадах. Це мій свідомий вибір, адже тільки у такому разі мене ніхто не обмежує.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

КОЛИ «ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ» СТАЄ МІШЕННЮ

РЕАЛІЇ ВІЙСЬКОВИХ МЕДИКІВ «ПРОМКИ»

Жовтень 2016 року. Авдіївська промзона. «Швидка» мчить фронтовими дорогами. На позиції — поранений, він вважається легким, треба лише витягнути осколок. Ситуація відносно спокійна, чути лише періодичні далекі «бахи», але вони для цієї місцевості давно стали звичними. Важко уявити, що вже за півгодини від санітарного автомобіля залишиться лише купа обгорівшого металу...

Обстановка змінюється миттєво. По «таблетці» починають прицільно стріляти. Два вистріли перелітають. «Дай газу, проскочимо!» — кричить водію дівчина-медик Катерина Луцик. Та водій вистрибує на ходу, третя куля летить в лобове скло… «Уже третя «лобовуха» за місяць», — встигає подумати Катя. Куля проходить за сантиметр від дівчини…

— Засипало склом, посікло обличчя... Тільки но я залишила машину, почали гатити вже з кулемета… Нас врятувало те, що Женя вчасно вистрибнув. Якби поїхали далі, невідомо, чим би все закінчилося.

«Не поранило?» — запитує Катя водія. «Ні, цілий, все добре. Треба відходити, але як?» — відповідає водій. «Відповзати», — спокійно відповідає дівчина.

— Метрів за п'ятдесят був бетонний паркан, він також обстрілювався, але це хоч якесь прикриття. Ми чули їхні перемовини. В рації лунало: «Гость на мєстє, гость стаит». Їм давали команду: «Наблюдай. Єслі кто-то паявітся, ліквідіруй». Вони були впевнені, що в машині поранений і ми за ним повернемося. Думали, що таким чином нас спіймають. Оскільки поранених у машині не було, ми хотіли забрати її, як смеркне. Хвилин за 15 після того, як ми відповзли, машину підірвали. Мабуть, побачили, що ніхто не йде, от і пробили бак. А поранений, який чекав на порятунок, тепер більше хвилювався за нас, а не за себе.

Черговий надскладний день виконуючого обов'язки начмеда десантного батальйону молодшого сержанта Каті Луцик добігав кінця.

— Через постійні обстріли ми були змушені виїжджати на позиції броньованим «Саксоном». Не рідко я навіть виправдовувала ворогів, мовляв, вони бачать «важку» техніку і не розуміють, що в ній медики… Але ж «таблетка» вся обліплена червоними хрестами. Чому ми не поїхали броньованою технікою і цього разу? Справа в тому, що вона є досить габаритною, тож ми просто не мали б змоги розвернутися на позиції.

Попри погане самопочуття, дівчина лише добу провела в шпиталі під крапельницями, а потім разом із ліками повернулася на «промку». Тут вона почувається як вдома. Та й хлопці, коли вона їхала, занепокоєно запитували: «Хто ж нас рятуватиме?»

— Я лише в шпиталі зрозуміла, що могла не повернутися з поїздки. Стало моторошно. А під час обстрілів не встигаєш злякатися. Думаєш лише, що треба врятувати людину, яка чекає на твою допомогу. Ми, якщо чесно, ніколи особливо не зважаємо на обстановку. Їдемо і під мінометним вогнем, і під артобстрілами. У ніч з 29 на 30 серпня, коли російські окупанти вдарили з танків, було багато поранених, і ми їхали. А як інакше?

Від «таблетки» майже нічого не залишилося

«Я ЛИШЕ В ШПИТАЛІ ЗРОЗУМІЛА, ЩО МОГЛА НЕ ПОВЕРНУТИСЯ З ПОЇЗДКИ. СТАЛО МОТОРОШНО. А ПІД ЧАС ОБСТРІЛІВ НЕ ВСТИГАЄШ ЗЛЯКАТИСЯ»

Дівчина на деякий час замовкає: це важкі для неї спогади. Робота військового медика на передовій — це постійні оперативні виїзди, поранені, вбиті…

— Дуже часто бійці не хочуть їхати до лікарні. Багато з них після нашої допомоги залишаються на позиціях. Дістаємо осколки, робимо перев'язки. Бувають і складні маніпуляції. Нещодавно проводила реанімацію на місці снайперу, адреналін в шию колола. Не допомогло… На жаль, втрат багато і зовсім не просто ставитися до них лише як до роботи…

Та навіть в умовах постійного болю знаходиться час для позитиву.

— Ми виїхали на позиції під час сильних обстрілів. Двох поранених я передала, а третього — не встигла, бо в будівлю влучив снаряд, завалило прохід. Старший посту нас забрав. І от сидимо ми втрьох в маленькому окопі, трохи ширшому за метр, і хлопці розповідають мені анекдоти. На вулиці танки стріляють, а ми сміємося, аж сльози біжать.

Своїм найбільшим антидепресантом дівчина-медик називає кота Хантера. Котик неабиякий, а висловухий британець, подарований десантниками.

В.о. начмеда 122-го десантного батальйону молодший сержант Катерина Луцик

— Незалежно від того, яка погода, попри втому чи відсутність настрою, я просто не можу не посміхнутися, коли він підходить і починає кусатись, облизувати мене чи просто ластитися. Також у нас є пес Промка, який залишався на позиціях, навіть коли змінювалися батальйони. У нього є дуже погана звичка — бігти туди, де щось вибухає. Промка отримав досить серйозні травми голови і двох лап, тож перебуває під наглядом медиків…

І хоча фраза «викликай Катю» на передовій зазвичай породжує негативні асоціації, бійці дівчину надзвичайно люблять і поважають. Вони знають, що неважливо, є обстріл чи немає, Катя зробить усе, аби дістатися до пораненого і врятувати.

19-ТА РОТАЦІЯ ПЕРШОГО ДОБРОВОЛЬЧОГО МОБІЛЬНОГО ШПИТАЛЮ

Кваліфіковану вчасну допомогу від медиків-волонтерів отримали понад вісім тисяч людей

Медики різних спеціальностей з десяти регіонів країни працюватимуть у лікарнях Новоайдара, Станиці Луганської, Щастя, Попасної на Луганщині та Волновахи Донецької області. Це вже 19-та ротація Першого добровольчого мобільного шпиталю ім. Миколи Пирогова (ПДМШ). Оскільки лікувальні заклади на Сході України потерпають від серйозної нестачі кадрів, підтримка медиків-волонтерів є відчутною.

— Лікарі привезли з собою медикаменти, обладнання, а головне — увагу й турботу, яку кожний пацієнт бажав би мати у населеному пункті, де не було медичного персоналу, — коментує Дмитро Вернигор, головний лікар ПДМШ. — На Сході дійсно гострий дефіцит медичних кадрів. З 2014 року до місцевих лікарень почали надходити поранені — і військові, і цивільні. Навантаження збільшилося практично вдвічі.

З грудня 2014-го, коли шпиталь розпочав свою місію на Сході України, кваліфіковану вчасну допомогу від медиків-волонтерів отримали понад вісім тисяч людей.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

Зустріч експертів бізнесу з демобілізованими у Київському міському центрі зайнятості

ВЛАСНИЙ БІЗНЕС ДЛЯ ВЕТЕРАНА АТО.

З ЧОГО ПОЧИНАТИ І ДЕ ВЗЯТИ ГРОШІ...

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ ПРОПОНУЄ ДЕМОБІЛІЗОВАНИМ УЧАСНИКАМ АТО, ЯКІ НЕ МАЮТЬ РОБОТИ, РОЗПОЧАТИ ВЛАСНУ СПРАВУ

Чимало ветеранів АТО після демобілізації звертаються до центрів зайнятості, де їм намагаються підшукати роботу. Деякі з них хотіли б розпочати власну справу, але, не знаючи, з чого починати, як оформити свою підприємницьку діяльність і, головне, де взяти гроші, так і залишаються наодинці з власними мріями. Хоча для таких випадків держава пропонує досить непоганий варіант, реалізувати який допоможе все та ж служба зайнятості.

Тож як розпочати власний бізнес тим, хто зареєструвався на біржі праці? Одразу зазначу, що не йтиметься про масштабні бізнес-проекти, а радше про невеличку сімейну справу.

— Для цього потрібно скласти власний бізнес-план і написати заяву до центру зайнятості. План розглядається комісією, оцінюється його реалістичність і перспективність, після чого приймається рішення про виплату допомоги для організації підприємницької діяльності. Далі безробітний має зареєструватися як приватний підприємець, після чого на його рахунок перераховується визначена сума. Це не кредит, який потім належить повертати. Так само не треба звітувати перед центром зайнятості про те, як ви витратили ці кошти. Відтепер як підприємець людина має звітувати лише перед податковою інспекцією, — розповіла Тетяна Говорун, начальник відділу організації сприяння працевлаштуванню.

Якщо ж людина не знає, що таке бізнес-план і бізнес узагалі, їй пропонують протягом кількох тижнів пройти навчання. У Київському центрі зайнятості, наприклад, це курси з основ підприємницької діяльності в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова. Протягом 2016 року у столиці такою можливістю вже скористалися 46 атовців, ще 23 зараз складають свої бізнес-плани.

Щоб допомогти учасникам АТО розпочати власну справу, в Київському міському центрі зайнятості навіть започаткували нову ініціативу — зустрічі у форматі World-cafe під назвою «Експерти бізнесу для демобілізованих». World-cafe — це не заклад харчування, це започаткований ще 1995 року в Каліфорнії формат спілкування, коли в невимушеній обстановці ведеться розмова між досвідченими бізнесменами і тими, хто тільки планує займатися бізнесом.

— Спочатку ми поцікавилися в хлопців, які хочуть започаткувати свій бізнес, за якими напрямками вони збираються працювати: сфера послуг чи ресторанний бізнес, інтернет-магазин тощо, — говорить Людмила Сульженко, психолог Київського міського центру зайнятості. — А тоді запросили на зустріч успішних підприємців, щоб вони розповіли учасникам АТО, як правильно реалізувати свою мрію. Запитань у хлопців до наших спікерів було безліч, але на кожне знайшлася змістовна відповідь.

Виплата, яка пропонується учасникам АТО, залежить від розміру зарплати на попередній роботі і становить у середньому 20–30 тисяч гривень, в окремих випадках — 40–50 тисяч.

Самі ж майбутні бізнесмени стверджують, що цих коштів вистачить на придбання недорогого обладнання чи орендної плати за приміщення протягом кількох місяців або для організації малобюджетних проектів, наприклад, інтернет-магазину. В решті випадків доведеться залучати власні накопичення, брати кредит або запропонувати свій бізнес-план організаціям, що надають гранти.

— Все залежить від власного бажання, — кажуть атовці, — безкоштовно нічого не робиться.

30-річний Олександр Грисюк, демобілізований навесні артилерист 57-ї бригади, налаштований на реалізацію більш серйозного проекту — виробництва автомобільних кузовів зі скловолокна.

— Якщо братися, то за серйозну справу, — говорить Олександр. — До війни я мав власну авторемонтну майстерню. Трохи працював зі скловолокном під час ремонту спортивних машин. Нині хочу йти далі. Зараз пишу бізнес-план, прорахувати необхідні цифри мені допомагають знайомі, що розуміються в цьому.

Для реалізації плану ветерану потрібно 3 млн гривень.

— Шукатиму інвесторів або грантодавців. Якщо вже розвивати країну, то треба не купувати-перепродавати, а налагоджувати сучасне виробництво. Головне — не опускати руки!

— Після повернення з війни в багатьох ветеранів загострене почуття справедливості. Вони намагаються змінити життя навколо себе на краще. На жаль, в мирному житті такі прагнення іноді викликають в оточуючих нерозуміння і навіть неприйняття. А в будь-якому трудовому колективі цей фактор є критичним. Саме тому бажання облаштувати власний бізнес часто присутнє у ветеранів АТО, — вважає директор Київського міського центру зайнятості Віктор Сухомлин.

За словами посадовця, законодавством визначено, що безробітні, які не були працевлаштовані за сприяння служби зайнятості протягом одного місяця, можуть отримати одноразову грошову допомогу для організації підприємницької діяльності. Сума допомоги залежить від трудового стажу безробітного та його зарплати за останнім місцем роботи. Важливий момент — чим довше безробітний перебуває на обліку, тим меншою буде виплата. Іншими словами, така допомога — це ті одномоментно надані кошти, які мали виплачуватися людині протягом року.

З початку поточного року в Києві одноразову фінансову допомогу для відкриття власної справи отримали 43 учасники АТО.

ВЕТЕРАН АТО СТАВ ВЛАСНИКОМ МІНІ-ПЕКАРНІ

Євген Культа — житель Миколаївщини. Після демобілізації із зони АТО тривалий час не міг знайти роботу, тому звернувся по допомогу до Южноукраїнського районного центру зайнятості. Там йому як безробітному запропонували започаткувати власну справу, але перед тим порадили відвідати семінари «Як розпочати власний бізнес» та «Від бізнес-ідеї до власної справи».

Озброєний корисною інформацією, Євген проаналізував наявний у Южноукраїнську ринок послуг і вирішив відкрити міні-пекарню, адже приватного виробництва хлібобулочних виробів у місті майже немає.

За рахунок одноразової виплати допомоги по безробіттю та власних заощаджень ветеран АТО орендував приміщення та придбав необхідне устаткування.

— Запропонувати клієнтам різноманітну і навіть ексклюзивну продукцію, попит на яку завжди є, може, саме міні-пекарня, — говорить чоловік. — Вона може швидко змінити вид продукції, забезпечити індивідуальний підхід до споживача, а це людям завжди подобається.

Євген Культа переконаний: під час тимчасового безробіття не треба гаяти час, для ініціативних та підприємливих людей це має бути період пошуку ідеї та шляхів її реалізації.

— Власний бізнес — справа непроста, але водночас це реальний шанс реалізувати свої можливості та досягти власного добробуту, — говорить ветеран.

ВІД МАЙСТЕРНІ — ДО МЕРЕЖІ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ

Ще півроку тому киянин Євген Мерінов і не думав, що займатиметься власним бізнесом. До демобілізації, захищаючи фронтову Мар'їнку у складі 14-ї бригади, мріяв лише про одне — повернутися додому живим.

Після «дембеля» кілька місяців не мав роботи. Найматися і працювати на когось не хотів, прагнув самостійності. Далася взнаки фронтова звичка: хочеш зробити краще — зроби сам.

Ідей було багато, але згодом зупинився на створенні сервісного центру.

— Я поспілкувався зі старими друзями, запропонував створити власну майстерню з ремонту телефонів, ноутбуків та оргтехніки, — говорить Євген Мерінов. — Хлопці мене підтримали, разом орендували приміщення, купили деякі прилади, комплектуючі тощо.

Щоденно до майстерні Євгена заходять 15–20 відвідувачів, тому на прибуток ветеран АТО не скаржиться.

— Власна справа дозволяє адаптуватися в мирному житті, — впевнений він. — Коли ніхто над тобою не стоїть, не виникає якихось непорозумінь із власником, не псуються нерви. Якщо потрібно відлучитися у справах, виручить і підмінить напарник, мій довоєнний друг.

Нині Євген уже думає над тим, як розширити бізнес через створення власної мережі сервісних центрів.

Роман ТУРОВЕЦЬ

УКРАЇНЦІ ВПЕРШЕ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ У «ІГРАХ НЕСКОРЕНИХ»

Важкопораненим українським воїнам необхідні кращі світові приклади сучасної спортивної реабілітації

Для соціалізації поранених військовослужбовців у країнах НАТО та серед партнерів дуже популярні «Ігри нескорених» (Invictus Games). Уперше такі ігри було організовано 2014 року в Лондоні. Тоді в них узяли участь представники 13 країн з Європи, Азії, Північної Америки та Океанії. Вдруге ігри відбулися в Орландо (США), куди приїхали вже представники 15 країн. На ігри в Торонто, які заплановано на травень наступного року, запросили вже 17 країн.

— Нещодавно ми отримали підтвердження того, що Україну прийнято і вона відтепер має можливість бути офіційним учасником «Ігор нескорених», які наступного року відбудуться в Канаді. Найближчим часом буде оголошено відбір військовослужбовців, яких було поранено. Вони зможуть подати заявки і пройти тренінги в спеціально створених таборах, для того щоби брати участь від України в «Іграх нескорених», — повідомила Віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції пані Іванна Климпуш-Цинцадзе. Вона додала, що ці змагання проводяться серед військовиків, які втратили кінцівки чи в якийсь інший спосіб через військові дії стали інвалідами.

27 ЖОВТНЯ ЧОТИРИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ, ЯКИХ БУЛО ПОРАНЕНО В РАЙОНІ АТО, ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ У 41-МУ МАРАФОНІ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ США

Керівник секції Трастових фондів Агенції НАТО з підтримки та постачання Фредерік Пежо наголосив на створенні умов для того, щоб люди, які зазнали поранень, могли інтегруватися та повертатися назад у суспільство. Людям потрібне натхнення та гарні приклади того, чим їм можна зайнятися у житті. Дуже важливою є психічна та спортивна реабілітація.

— Тепер наша мета — допомогти Україні взяти участь в «Іграх нескорених» у Торонто. Це хороша альтернатива паралімпійським іграм, але участь у них можуть взяти лише колишні військовослужбовці, — наголосив Фредерік Пежо.

Що стосується спортивної реабілітації, то він розповів про деякі заплановані заходи. Вже 27 жовтня чотири військовослужбовці, яких було поранено в районі АТО, візьмуть участь у 41-му Марафоні Морської піхоти США. Наступний захід — 4-й спортивно-реабілітаційний табір у Львівській області на базі паралімпійської тренувальної бази.

Олена КРУГЛЄНЯ

ЯК АТОВЦЮ ОТРИМАТИ ПРОТЕЗУВАННЯ ЗА ТЕХНОЛОГІЯМИ, ЯКІ ВІДСУТНІ В УКРАЇНІ?

За інформацією, наданою Державною службою України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, протезування учасників АТО здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та є першочерговим незалежно від встановлення інвалідності на підставі рішень військово-лікарських комісій.

За новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, атовці забезпечуються протезуванням через Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі — Служба).

Порядком передбачено:

— безоплатне забезпечення учасників АТО протезуванням (ортезуванням) виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, включно з витратами на проїзд, проживання, харчування та супроводжуючої особи (у разі потреби);

— оплату витрат на заміну куксоприймача та оплату післягарантійного ремонту протезного виробу;

— безоплатне забезпечення лікувально-тренувальним протезом у разі необхідності, виготовленим вітчизняним виробником, на строк, необхідний для формування кукси (1–12 міс.)

Вартість заміни приймальної гільзи (куксоприймача) та післягарантійного ремонту протезно-ортопедичного виробу підвищеної функціональності не може перевищувати 150 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня року, в якому прийнято відповідне рішення (на цей час це 206700 грн).

У разі перевищення встановлених розмірів грошової допомоги учасник АТО або його законний представник може здійснити доплату різниці власним коштом або за рахунок інших не заборонених законодавством джерел шляхом перерахування відповідних коштів на спеціальний рахунок Служби, відкритий у казначействі, для їх подальшого перерахування закордонному підприємству, що здійснюватиме протезування (ортезування).

Куди звертатися

Учасник АТО (або його законний представник) подає документи особисто або надсилає поштою на адресу Служби: провулок Музейний, 12, м. Київ, 01001.

Перелік документів, які подаються до Служби:

— заява;

— копія паспорта або іншого документа, що посвідчує особу;

— копія ідентифікаційного коду (крім фізичних осіб, які відмовилися від отримання ідентифікаційного коду та мають відповідну позначку в паспорті);

— направлення на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, видане відповідно до Порядку забезпечення ТЗР, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 321, яке учасник АТО отримує у структурному підрозділі з питань соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання або фактичним місцем проживання відповідно до довідки про взяття на облік (для осіб, які переселилися з тимчасово окупованої території);

— рішення військово-лікарської комісії про потребу в протезуванні (ортезуванні);

— витяг з історії хвороби;

— фото- та відеоматеріали кукси та наявного об'єму рухів.

Механізм здійснення протезування за кордоном

Розгляд документів щодо протезування (ортезування) учасника антитерористичної операції, який втратив функціональні можливості кінцівок, здійснюється експертною групою, утвореною при Службі (далі — експертна група).

Строк розгляду документів експертною групою не може перевищувати 25 робочих днів з дати отримання (надходження поштою) від учасника антитерористичної операції, який втратив функціональні можливості кінцівок, або його законного представника всіх необхідних документів.

Під час зазначеного строку експертна група опрацьовує питання щодо протезування (ортезування) учасника антитерористичної операції, який втратив функціональні можливості кінцівок, в Україні або здійснює пошук закордонного надавача спеціалізованої допомоги й з'ясовує з ним конструкцію та комплектацію виробу підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні.

Протезування учасника АТО здійснюється закордонним надавачем спеціалізованої допомоги у разі відсутності в Україні спеціалістів, які мають відповідну кваліфікаційну підготовку і позитивний практичний досвід виготовлення конструкцій (технологій) заявлених виробів.

Підготовка учасника АТО до протезування (ортезування) за кордоном здійснюється у клініці УкрНДІпротезування (м. Харків) або в інших закладах охорони здоров'я.

Контактні дані відділу забезпечення санаторно-курортним лікуванням та засобами реабілітації Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції:

Телефон: (044) 281–08–49.

E-mail: dsiv_pilga@ukr.net; dsiv_pilga@dsvv.gov.ua

ЗАПИТУВАЛИ — ВІДПОВІДАЄМО

НА АДРЕСУ РЕДАКЦІЇ ПРОДОВЖУЮТЬ НАДХОДИТИ ЛИСТИ ВІД УЧАСНИКІВ АТО ТА ЧЛЕНІВ ЇХНІХ РОДИН ІЗ ЗАПИТАННЯМИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЇХНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПІЛЬГ ТА ГАРАНТІЙ. СЕРЕД АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ, ЯКІ ЦІКАВЛЯТЬ БІЙЦІВ, ЗОКРЕМА Й ПІЛЬГИ ДЛЯ ДІТЕЙ БІЙЦІВ, ОПЛАТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ У ЖИТЛОВИХ КООПЕРАТИВАХ, ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ ТОЩО

Тетяна С., дружина учасника АТО, м. Київ:

— У нас із чоловіком двійко дітей. Донька вже ходить у дошкільний заклад, а сина хотіла віддати з наступного місяця (в електронній черзі він зареєстрований ще з минулого року). Та коли прийшла до завідувачки дитсадка, дізналася, що цього року місць уже немає. Але ж дітей учасників АТО мають приймати в садок першочергово! Скажіть, будь ласка, які пільги передбачені для дітей учасників АТО?

— У положенні про електронну реєстрацію зазначено, що першочергово місцями в дошкільних навчальних закладах забезпечуються діти військовослужбовців, зокрема й діти учасників АТО. Варто зазначити, що зараз в електронній черзі зареєстровано чимало дітей, але сама ця черга не допомагає вирішити проблеми з місцями, а лише свідчить про прозорість і чіткість системи. Проте в кожному навчальному закладі є квота. Дітей пільгових категорій повинні брати не більше ніж 20 відсотків.

Якщо у вас є реальна потреба в тому, аби ваш син відвідував дитсадок, зверніться у відділ освіти свого району, де вам запропонують пільгові місця в якихось інших садочках міста.

Крім того, дітям учасників АТО надається безкоштовне харчування в закладах освіти. І передбачене воно не лише для вихованців дошкільних навчальних закладів, а й для школярів від першого до одинадцятого класів. Для звільнення від плати за харчування дітей у садках та школах батьки мають підтвердити безпосередню участь в АТО одного з членів сім'ї, тобто подати один із документів: довідку, що батька призвали на службу, або довідку, що він є учасником АТО. У вашому випадку ці документи варто подати безпосередньо в садок, і керівництво установи зобов'язане їх розглянути.

Микола Ч., учасник АТО, м. Львів:

— Зараз люди масово обговорюють переваги та недоліки об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). Постає питання щодо плати за комунальні послуги на рахунок ОСББ. Скажіть, чи залишаться в учасників АТО пільги на оплату комунальних послуг з утримання житлового будинку та прибудинкової території в ОСББ та житлових кооперативах?

— Відповідно до абз. 1 п. 5 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасники бойових дій мають право на 75-відсоткову знижку плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією тощо) та скрапленим балонним газом для побутових потреб у межах середніх норм споживання. До комунальних також належить і послуга з утримання житлового будинку та прибудинкових територій.

Особи, які мали такі пільги, продовжать ними користуватися й у складі ОСББ. Тут нічого не змінюється: суми та банківські рахунки залишаться такими, як і були.

Інша справа з послугами на утримання будинків та прибудинкової території. ЖЕКи (ЖЕО) вже не надаватимуть зазначені вище послуги, а ОСББ укладатиме на виконання робіт з утримання будинку і прибудинкової території договори з фізичними та юридичними особами. Відповідно до постанови КМУ від 13.11.2013 р. № 860 «Про надання пільг та субсидій для відшкодування витрат на утримання будинків і споруд та прибудинкових територій мешканцям житлових будинків, у яких створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (житлово-будівельні кооперативи)»:

1) Всі пільгові категорії населення, в тому числі учасники бойових дій, зберігають свої пільги та субсидії на всі житлово-комунальні послуги. Пільговики сплачують рахунок за послуги утримання будинку на рахунок ОСББ.

2) Держава в особі її уповноважених органів здійснює компенсацію ОСББ недоотриманих коштів на його рахунок в межах, які не перевищують найвищий тариф, який встановлений органом місцевого самоврядування для будинку такої ж поверховості. Це означає, що розмір внесків (квартплати), встановленої ОСББ, не має перевищувати вартості послуги з утримання будинку за 1 кв. м, яка встановлена місцевою радою.

Микола С., учасник АТО:

— Які податкові пільги передбачено для учасників АТО?

1. Не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу та не оподатковується податком на доходи фізичних осіб сума щорічної разової грошової допомоги, яку надають учасникам АТО.

2. Не обкладаються податком на доходи фізичних осіб доходи учасника бойових дій під час АТО, отримані як благодійна допомога. Також передбачається пільга для самих благодійників — доходи, отримані ними для надання благодійної допомоги учасникам АТО, не оподатковуватимуть.

Окрім цього, не оподатковуються доходи у вигляді благодійної допомоги, наданої міжнародними благодійними організаціями особам, що проживають на території проведення АТО, чи особам, які вимушено її залишили.

3. Грошове забезпечення особи, яка перебуває в районі АТО, на цей період не підлягає обкладенню військовим збором. При цьому необхідно підтвердити статус учасника АТО.

Таким підтвердженням будуть витяги з наказів керівництва центру АТО при СБУ про залучення таких осіб до проведення АТО та наказів оперативного штабу з управління АТО про прибуття (вибуття) таких осіб до (зі) складу сил і засобів, що залучаються до участі в АТО. Зазначені документи командири військових частин, керівники установ, організацій та підприємств, у складі яких проходять службу чи працюють особи, що беруть безпосередню участь в АТО, подають до бухгалтерії для здійснення розрахунків.

4. Для учасників АТО також передбачена пільга щодо сплати земельного податку. Звільнення від сплати податку за земельні ділянки поширюється на одну земельну ділянку за кожним видом використання в межах граничних норм, встановлених ст. 281 Податкового кодексу України.

Наприклад: для будівництва індивідуальних гаражів — не більше 0,01 гектара, а для ведення особистого селянського господарства — у розмірі не більш як 2 гектари.

5. Щодо місцевих податків, то місцевими радами можуть надаватися пільги щодо їхньої сплати.

6. Якщо особа не змогла вчасно подати податкову звітність через те, що вона перебувала в зоні АТО чи на цій території розташоване її підприємство, вона звільняється від відповідальності, оскільки АТО є форс-мажорною обставиною. Але такий факт обов'язково має бути засвідчений Торгово-промисловою палатою, яка видає відповідне свідоцтво.

7. Фізичні особи-підприємці, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, призвані на військову службу під час мобілізації чи залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, на весь період їхньої військової служби звільняються від обов'язку нарахування, сплати й подання податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб та єдиного соціального внеску.

Сергій М., учасник АТО, м. Харків:

— Чи платять за розмитнення автомобілів учасники АТО?

— На сьогодні в чинному законодавстві відсутня можливість розмитнення автомобілів за зниженими ставками для учасників АТО. Депутатські ініціативи залишаються поки що на рівні законопроектів.

Сергій С., резервіст, м. Київ:

— Чи може роботодавець не відпустити працівника на військові збори через виробничу необхідність? Що робити, якщо на військові збори призвано працівника, який перебуває у відпустці?

— Ні, не може. Керівники організацій та навчальних закладів незалежно від підпорядкування та форми власності на вимогу військових комісаріатів забезпечують своєчасне прибуття військовозобов'язаних до визначених пунктів збору (абз. 2 ч. 9. ст. 29 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 № 2232-XII (далі — Закон про військову службу).

Якщо військовозобов'язаний був призваний на збори зі щорічної чи додаткової відпустки, останні повинні бути перенесені на інший період або продовжені після проходження зборів (п. 2 ч. 2 ст. 11 Закону України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96-ВР).

Підготувала Тетяна МОРОЗ

ПІЛЬГИ НА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СТАТУС ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ, ГАРАНТІЇ ЇХ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ»
П. 4–5 , СТ. 12, 13, 15

газ, електроенергія, опалення, квартирна плата інші комунальні послуги

-75%	**Учасники бойових дій**
-100%	**Інваліди війни**
-50%	**Члени сімей загиблих**

Норми споживання, в межах яких надається пільга

УВАГА! **Пільги надаються незалежно від форми власності та виду житла**

Пільга надається **на 21 кв. м** площі на кожну особу, яка має право на знижку та постійно проживає у житловому приміщенні

При наявності сім'ї знижка поширюється на **додаткові 10,5 кв м**
Тобто загальна площа, на яку розповсюджується знижка — 31,5 кв м

Для сімей, що складаються лише **з непрацездатних осіб пільга** надається **на 42 кв. м** площі на кожну особу, яка має право на знижку та постійно проживає у житловому приміщенні
Плюс додаткові **21 кв. м** на членів сімї
Тобто загальна площа, на яку розповсюджується знижка 63 кв м

УВАГА! **За рішенням органів місцевого самоврядування учасникам АТО та членам сімей можуть надаватися додаткові знижки на оплату комунальних податків. За додатковою інформацією звертайтеся до сільських, міських, районних, обласних рад за місцем проживання**

Учасники бойових дій

Інваліди війни

Члени сімей загиблих

МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДЕМОБІЛІЗОВАНИХ

САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СТАТУС ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ, ГАРАНТІЇ ЇХ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ»
ст. 12, п. 3; ст. 13, п. 3; ст. 15 п. 3

Мають право на безкоштовне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або компенсацію вартості самостійного санаторно-курортного лікування

ПУТІВКИ НАДАЮТЬСЯ ТРИВАЛІСТЮ 18–21 ДЕНЬ

Інвалідам із захворюваннями нервової системи (з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку) — відповідно до медичних рекомендацій, з них інвалідам I та II групи — 35 днів у санаторіях спінального профілю, інвалідам III групи — 18–21 день у санаторіях неврологічного профілю.

ПОРЯДОК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНИМ ЛІКУВАННЯМ

Стати на облік у структурному підрозділі з питань соціального захисту населення районних/держадміністрацій, виконавчих органах міських рад для санаторно-курортного лікування

▼

Подати документи (особисто або через уповноважену особу) до органу соцзахисту населення за зареєстрованим місцем проживання або за місцем фактичного проживання учасника АТО

▼

Отримати у працівників органів соцзахисту населення ґрунтовну консультацію щодо забезпечення санаторно-курортним лікуванням; ознайомитися із відповідним переліком санаторно-курортних закладів, які здійснюють лікування; отримати санаторно-курортну путівку

Перелік документів:
паспорт (копія та оригінал);
заява про видачу путівки;
медична довідка лікувальної установи за формою № 070/о;
копія посвідчення учасника бойових дій або інваліда війни та документ, що підтверджує безпосереднє залучення особи до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення

УВАГА! *За бажанням інвалідів замість путівки на санаторно-курортне лікування вони можуть один раз на два роки одержувати грошову компенсацію: інваліди війни I-II груп — у розмірі середньої вартості путівки, інваліди війни III групи — у розмірі 75 процентів середньої вартості путівки. Грошова компенсація надається незалежно від наявності медичного висновку про необхідність санаторно-курортного лікування або медичних протипоказань*

БЕЗКОШТОВНЕ ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ*

*КРІМ ПРОТЕЗУВАННЯ ДОРОГОЦІННИМИ МАТЕРІАЛАМИ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СТАТУС ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ, ГАРАНТІЇ ЇХ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ»
п. 2, ст. 12, 13, 15

Мають право на безкоштовне зубопротезування на підставі ветеранського посвідчення в державних закладах охорони здоров'я

ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ ФІНАНСУЄТЬСЯ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

В разі відмови у наданні пільги слід звертатися до територіальних структурних підрозділів з питань охорони здоров'я за місцем проживання (обласних, міських)

БЕЗКОШТОВНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СОЦІАЛЬНИЙ І ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ», ПОСТАНОВА КМУ №221 ВІД 31.03.2015 ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ У ДЕРЖАВНОМУ БЮДЖЕТІ НА ПСИХОЛОГІЧНУ РЕАБІЛІТАЦІЮ УЧАСНИКІВ АТО

Послуги з психологічної реабілітації надаються безкоштовно реабілітаційними установами на підставі направлення місцевого органу соцзахисту

ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТРИВАЄ 14 КАЛЕНДАРНИХ ДНІВ

Послуги надаються на підставі індивідуального плану реабілітації

ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Подати заяву на проходження психологічної реабілітації до місцевого органу соцзахисту за місцем реєстрації або фактичного проживання

▼

До заяви додати копію ветеранського посвідчення та копію одного з документів, що підтверджує безпосередню участь в АТО

УВАГА! *В межах місцевих бюджетів можуть виділятися додаткові кошти на психологічну реабілітацію. Психологічні послуги надаються також лікувальними закладами, організаціями недержавного сектору (громадськими організаціями, приватними психологами, волонтерами)*

БЕЗКОШТОВНІ ЛІКИ ТА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СТАТУС ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ, ГАРАНТІЇ ЇХ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ»
п. 1, ст. 12, 13, 15

Документи для отримання:
— рецепт лікаря
— ветеранське посвідчення

ЩО МОЖНА ОТРИМАТИ

Безкоштовні ліки, лікарські засоби можна отримати в аптеках при медичному закладі, лікар якого видав рецепт на лікування таких захворювань:

- Онкологічні захворювання
- Гематологічні захворювання
- Діабет (цукровий і нецукровий)
- Ревматизм
- Ревматоїдний артрит
- Пухирчатка
- Системний гострий вовчак
- Системні, хронічні, тяжкі захворювання шкіри
- Сифіліс
- Лепра
- Туберкульоз
- Аддісонова хвороба
- Гепатоцеребральна дистрофія
- Фенілкетонурія
- Шизофренія та епілепсія
- Психічні захворювання
- Стан після операції протезування клапанів серця
- Гостра переміжна порфірія
- Муковісцидоз
- Тяжкі форми бруцельозу
- Дизентерія
- Гіпофізарний нанізм
- Стан після пересадки органів і тканин
- Бронхіальна астма
- Хвороба Бехтерєва
- Міостенія
- Міопатія
- Мозочкова атаксія Марі
- Хвороба Паркінсона
- Інфаркт міокарда (перші шість місяців)
- Дитячий церебральний параліч
- СНІД, ВІЛ-інфекція
- Післяопераційний гіпотиреоз, зокрема через рак щитоподібної залози
- Гіпопаратиреоз
- Вроджена дисфункція кори наднирників

УВАГА! *Безоплатне видавання лікарських засобів провадиться лише у разі амбулаторного лікування основного захворювання, за яким хворим надано пільги. Хворі на СНІД та ВІЛ-інфіковані незалежно від основного захворювання мають право на безоплатну видачу лікарських засобів за наявності в них будь-яких інших захворювань*

ІНШІ ПІЛЬГИ У СФЕРІ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1 Щорічне медичне обстеження і диспансеризація

2 Користування при виході на пенсію поліклініками та госпіталями, зокрема військовими госпіталями та госпіталями ветеранів війни

3 Першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація

Пільги надаються на підставі посвідчень: учасника бойових дій, інваліда війни, члена сім'ї загиблого

«Морські котики» на борту міноносця «Оскар Остін» під час навчань

«МОРСЬКІ КОТИКИ» ТА «ДЕЛЬТА» — ЕЛІТНІ ПІДРОЗДІЛИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

СИЛИ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ В АРМІЯХ НАТО СПРЯМОВАНІ НА ВИКОНАННЯ «НЕКОНВЕНЦІЙНИХ МІСІЙ», ЯКІ Є СКЛАДОВОЮ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Як уже повідомляла «Народна армія», цього року в Збройних Силах України з'явився новий рід сил — Сили спеціальних операцій. Наразі триває його становлення — підготовка кадрів (до чого активно залучаються іноземні інструктори, зокрема із США), створення навчально-тренувального центру тощо. Аналогічні структури, які призначені для виконання особливих та спеціальних завдань, протягом десятиліть успішно діють у багатьох арміях світу. Вони відрізняються за складом, організаційною структурою, методами вишколу особового складу, оснащенням та озброєнням. Але при цьому виконують фактично однакові завдання. Найбільш розвинутими вважаються Сили спеціальних операцій збройних сил США, про які сьогодні піде мова.

Взагалі, Сили спеціальних операцій, за визначенням НАТО, є військовими підрозділами, що спрямовані саме на виконання «неконвенційних місій», які є складовою «гібридної війни». Тут можна пригадати досвід боротьби США з повстанцями в Іраку, Колумбії та країнах Латинської Америки, звільнення заручників в Афганістані, полювання за важливими об'єктами (наприклад, ліквідація Бен Ладена в Пакистані), організацію партизанської війни в Афганістані. Отже, ССО — більш складний інструмент, ніж безпосередньо підрозділи спецпризначення.

За визначенням представників міністерства оборони США: «ССО ЗС США являють собою спеціально створені, навчені й оснащені формування сухопутних військ, ВПС, ВМС, призначені для виконання специфічних завдань в інтересах досягнення військових, політичних, економічних і психологічних цілей на територіях, що належать або захоплені іноземними державами, а також у географічних районах, які представляють для Сполучених Штатів особливий політичний інтерес».

Сили спеціальних операцій використовуються, як правило, у конфліктах низької інтенсивності, коли застосування великих військових контингентів вважається недоцільним і необхідні швидкі та ефективні дії невеликих мобільних груп. **Частини і підрозділи ССО ЗС США щороку беруть участь в операціях у більш ніж тридцяти країнах світу.** Однак виконання подібних завдань у мирний час не зменшує ролі ССО у великомасштабних конфліктах, що було підтверджено ходом бойових дій у районі Перської затоки.

Основу ССО ЗС США становить об'єднане командування спеціальних операцій, яке охоплює командування спеціальних операцій сухопутних військ, ВПС і ВМС. Йому також підпорядковані командування спільних спеціальних операцій і служба розвідувального забезпечення. Командування спільних спеціальних операцій постійного складу не має. Воно представлене штабом, на базі якого, за потреби, може формуватися з'єднання різнорідних ССО для виконання завдань в інтересах вищого військового керівництва. Служба розвідувального забезпечення призначена для ведення агентурної та радіоелектронної розвідки під прикриттям різних офіційних установ. Нині загальна чисельність особового складу ССО ЗС США досягає 60 тисяч осіб.

Основними бойовими загонами ССО сухопутних військ США є частини спеціального призначення, полк рейнджерів і загін спеціального призначення «Дельта», який було створено ще 1977 року і який, на думку експертів, є сьогодні одним із найбільш підготовлених та оснащених підрозділів у світі.

Загін було цілеспрямовано сформовано для виконання завдань з боротьби з тероризмом, насамперед міжнародним. Організаційно він поділяється на роти, які своєю чергою складаються з шести загонів кожна. Загін чисельністю 16 людей може діяти самостійно і розподілятися на групи по 8, 4 або 2 особи. Кількість особового складу — від 200 до 500 людей.

Загін укомплектований найдосвідченішими військовослужбовцями зі складу частин спеціального призначення та полку рейнджерів. При комплектуванні «Дельти» увага звертається передусім на індивідуальні якості військовослужбовця, його фізичний та інтелектуальний потенціал. У процесі навчання якнайбільше часу приділяється фізичній та вогневій підготовці. Досить високі нормативи встановлюються при стрільбі зі стрілецької зброї. **Стрілець повинен вразити 100% цілей на відстані 548 м і 90% — на відстані 814 м.** Заняття з вогневої підготовки проводяться в спеціальних «будинках для стрільби», для відпрацювання ведення вогню в закритих приміщеннях. **Значна увага приділяється вивченню бойових мистецтв, передусім кунг-фу**.

Основним тактичним підрозділом Сил спеціальних операцій військово-морських сил США є «Морські котики». Їхні головні завдання — ведення розвідки, проведення спеціальних і диверсійних заходів, пошуково-рятувальних операцій тощо.

Набір військовослужбовців у ССО ВМС США здійснюється головним чином із числа матросів, старшин та офіцерів у віці до 29 років і частково з числа цивільної молоді. Відібраний особовий склад проходить серію перевірок, з яких основними є всебічний медичний огляд, контроль рівня фізичного розвитку, психологічної та емоційної стійкості. **Базовий курс підготовки розрахований на шість місяців (курс вважається найважчим у ЗС США) і здійснюється в центрі підготовки в три етапи. Перший етап (9 тижнів) покликаний перевірити і вдосконалити фізичний розвиток та вольові якості кандидатів (щоденні кроси по піску (3–4 км), плавання (3 км), подолання смуги перешкод). Другий етап (9 тижнів) передбачає підготовку курсантів до ведення наземних бойових дій і виконання розвідувальних завдань. Останні чотири тижні цього етапу учні проводять на острові Сан-Клемент біля узбережжя Каліфорнії, де практично відпрацьовуються завдання з використанням бойової зброї, імітаційних піротехнічних засобів.**

Третій етап (7 тижнів) присвячується навчанню використання легководолазного спорядження і підготовці до виконання спеціальних завдань під водою. Відпрацьовуються навички дій бойових плавців під час виходу з підводного човна, орієнтування під водою, проведення диверсій проти кораблів противника. У цей період курсанти щодня проводять у воді та під водою від шести до восьми годин. **Як правило, з 100–110 кандидатів, які почали навчатися, відсів становить: до кінця другого етапу — 50–60 осіб, до кінця третього — 60–70 осіб. Після складання випускних екзаменів проводиться тритижневий курс парашутної підготовки в піхотній школі. Випускникам присвоюється кваліфікація бойового плавця.**

На сьогодні «Морські котики» за рівнем підготовки практично не поступаються підрозділу «Дельта». Крім розвідувально-диверсійних і штурмових операцій вони покликані виконувати низку інших специфічних завдань: прикриття основних сил, наведення артилерійського вогню, розмінування та мінування, забезпечення комунікацій у районах, де ведуться бойові дії, боротьба з морським тероризмом і незаконним перетином морських державних кордонів країни.

ЧАСТИНИ І ПІДРОЗДІЛИ ССО ЗС США ЩОРОКУ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В ОПЕРАЦІЯХ У БІЛЬШ НІЖ ТРИДЦЯТИ КРАЇНАХ СВІТУ

ССО ВПС США виконують завдання з доставки в тил противника розвідувально-диверсійних груп, вогневої підтримки їх з повітря, підбору і підготовки майданчиків десантування, ведення протипартизанської боротьби, хімічної та психологічної воєн.

Вони мають на озброєнні 70 літаків і 50 вертольотів. Загальна чисельність особового складу — близько 18 тисяч осіб.

Для служби в якості членів льотних екіпажів літаків АС-130 набираються льотчики, штурмани та інші фахівці з частин ВПС США, які накопичили великий досвід польотів на літаках С-130. Близько половини льотного складу вертолітних підрозділів становлять колишні льотчики армійської авіації, які мають загальний наліт на вертольотах близько 5000 годин і не менш як два бойових вильоти.

На думку військових експертів Пентагону, успіх проведення спеціальних операцій значною мірою залежить від рівня підготовки особового складу команд бойового управління. Їх відбору і навчанню приділяється особлива увага. Під час підготовки кандидати вивчають широке коло питань, зокрема авіаційну та спеціальну техніку, тактику дій у різних умовах тощо. Головний акцент у цьому процесі робиться на володінні різною зброєю, фізичній підготовці, вихованні морально-психологічний стійкості та питаннях виживання в екстремальних умовах. Основний курс навчання курсанти проходять в школі ССО ВПС. Потім вони опановують основи управління повітряним рухом у районі висадки десанту. Далі йдуть парашутна підготовка та тренування з виживання. Після цього курсанти направляються до частин та підрозділів ССО.

Роман ВУС

25 РОКІВ РОЗБУДОВИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ,

ЗАКАРБОВАНИХ У ГАЗЕТНИХ РЯДКАХ «НАРОДНОЇ АРМІЇ»

2006 РІК: ЗАПОЧАТКОВАНО СИСТЕМУ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ, ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Напередодні 2006 року Міністр оборони України Анатолій Гриценко підписав низку директив, у яких були визначені завдання на цей період розбудови Української армії. Так, одна з них стосувалася вдосконалення системи підвищення професіоналізму офіцерського складу і державних службовців Збройних Сил України. Цим документом була запроваджена система безперервної курсової підготовки генералів, офіцерів та державних службовців протягом усієї службової кар'єри, незалежно від посади. Ним також було затверджено перелік таких курсів, середній термін навчання на яких мав тривати від 2 до 8 тижнів. Передбачалося, що кожен офіцер, держслужбовець один раз за п'ять років має підвищити власну кваліфікацію. Також були розроблені такі плани на 2006–2007 навчальні роки. Редакція «Народної армії» активно долучилася до висвітлення

КОЖЕН ОФІЦЕР, ДЕРЖСЛУЖБОВЕЦЬ ОДИН РАЗ ЗА П'ЯТЬ РОКІВ ПОВИНЕН ПІДВИЩИТИ ВЛАСНУ КВАЛІФІКАЦІЮ

виконання цієї директиви. І вже 1 лютого була надрукована стаття під назвою «Вся служба — навчання…» У ній наводився такий приклад: щорічна ємність курсової підготовки офіцерів та держслужбовців становитиме 1100 осіб, що цілком задовольнить потреби ЗС України. На таке навчання 2006 року було сплановано близько одного мільйона гривень.

Керівник військового відомства видав також директиву «Про основні заходи кадрового забезпечення Збройних Сил України на період 2006–2011 років, подальшого удосконалення кадрової політики». Поява її була обумовлена ухваленням Закону України «Про чисельність Збройних Сил України на 2006 рік», яким затверджено чисельність армії станом на 30 грудня у кількості до 221000 осіб, із них 165 тисяч військовослужбовців. Коментуючи директиву, Міністр оборони України Анатолій Гриценко нагадав, що 2005 року у зв'язку з проведенням організаційно-штатних заходів було звільнено з військової служби майже 19 тисяч військовослужбовців, серед них понад 9 тисяч офіцерів. При цьому він наголосив, що реформування армії за жодних умов не можна розглядати як механічний процес скорочення чисельності війська. Втім це унікальна можливість відібрати кращих військовослужбовців. Тому було поставлено завдання кадровим органам максимально уважно ставитися до кожного з них, призначати на вищі посади тих із них, хто має більший досвід служби. Вперше в історії Збройних Сил цією директивою встановлено єдину уніфіковану форму підготовки подання щодо призначення на посади, звільнення з військової служби, направлення на навчання за кордон.

«Народноармійці» на бойовому кораблі ВМС

У березні 2006 року мали відбутися вибори до Верховної Ради України. Для забезпечення волевиявлення людей у погонах керівник оборонного відомства Анатолій Гриценко видав директиву «Про заходи щодо сприяння реалізації виборчих прав військовослужбовців Збройних Сил України». «Народна армія» у номері за 12 січня надрукувала інтерв'ю із заступником голови Центральної виборчої комісії України Миколою Мельником, який роз'яснив права і порядок участі в цій кампанії представників національного війська. Він наголосив, що виборці у погонах — це обов'язкові люди, які в переважній більшості прийдуть на виборчі дільнявки і проголосують. Своєю чергою глава держави підписав Указ «Про забезпечення проведення демократичних, чесних і прозорих виборів 2006 року». Про те, як вони пройшли і представники яких політичних партій отримали мандати народних депутатів, наша газета повідомила у номері за 12 квітня в матеріалі під назвою «У парламенті — 5 політичних сил». Отже, із 45 політичних партій і блоків, які боролися за місця у Верховній Раді, реалізувати бажане змогли лише п'ять.

ПРОГРАМА РЕФОРМУВАННЯ НОВА, А ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ВИКОНАННЯ?

Президент України Віктор Ющенко наприкінці 2005 року своїм указом затвердив Державну програму розвитку Збройних Сил України на 2006–2011 роки. Але виконання її розпочалося за несприятливих як для держави, так і для Збройних Сил умов. 2006 рік успадкував від попереднього багато проблем. Так, оборонний бюджет на 2005 рік був схвалений лише в березні. У країні двічі змінювався уряд. Після президентських виборів відбулися великі зміни в усій управлінській вертикалі держави. Виникли труднощі економічного плану. Наприклад, удвічі зросла вартість пального, на 35 відсотків — житла тощо. Ці та інші фактори нестабільності не могли не вплинути на виконання нової державної програми розвитку Збройних Сил. Попри це, керівництво військового відомства було налаштоване на подальше реформування Української армії. Про це «Народна армія» розповіла 5 січня 2006 року, висвітливши позицію Міністра оборони України Анатолія Гриценка щодо стратегії на наступні шість років. Зокрема, він повідомив про запровадження нового підходу до організації бойової підготовки. Відтепер кожна бригада, полк, батальйон, ескадрилья, дивізіон, екіпаж бойового корабля тощо знатимуть, що вони робитимуть за тієї чи іншої ситуації, як можна використовувати їхній потенціал як у мирний час, так і за виникнення надзвичайної ситуації. Він поставив завдання щодо вирішення проблеми, коли у війську надто багато старших офіцерів і замало — молодших. Було вжито заходів щодо максимального очищення армії від усього, що її плямує.

У новій державній програмі реформування Збройних Сил одним із пріоритетних напрямків було визначено розвиток ВМС ЗС України. Про це наголосив керівник військового відомства під час урочистої церемонії введення в бойовий склад корвета «Тернопіль». Газета 18 лютого надрукувала звіт з цієї події, розповіла про перспективи ВМС України. Зокрема, повідомила про ухвалення державної програми «Корвет». Будівництво кораблів такого класу передбачалося фінансувати з держбюджету. Але, на жаль, ці наміри так і не втілили в життя через брак коштів.

З цього приводу варто нагадати, як була виконана попередня програма розвитку армії. 26 травня «Народна армія» надрукувала щорічник «Біла книга-2005: оборонна політика України». У ній було оприлюднено підсумки втілення програми в життя протягом 2001–2005 років. Зокрема зазначалося, що ефективність військової реформи за цей період була нижчою за затверджену.

ПРОЩАВАЙ, ЛІВАНЕ!

2006 року українські військовослужбовці виконували миротворчу місію в Іраку, Косові, Ліберії, Сьєрра-Леоне, Лівані. Міністерство оборони України вживало заходів щодо використання досвіду воїнів, які побували в "гарячих» точках. Так, керівник військового відомства доручив командувачу Сухопутних військ узагальнити пропозиції всіх миротворців, які повернулися з Іраку, з метою вдосконалення підготовки спеціалістів. Кращих із них призначали на вищі посади.

З 2000 року виконували миротворчу місію українські військовослужбовці в Лівані. Командування Тимчасових сил ООН у цій країні високо оцінювало рівень професійної підготовки 3-го окремого інженерного батальйону Збройних Сил України. Я був свідком того, як індійський генерал на прес-конференції назвав наших саперів кращими спеціалістами. Чув багато слів подяки на адресу українських саперів від жителів Південного Лівану, де українці виявили і знешкодили тисячі мін. У квітні 2006 року відбулося виведення українського контингенту з цієї країни. Редакція «Народної армії» присвятила тій події два тематичні матеріали «Останні дні в Лівані», які були надруковані 11 та 18 квітня 2006 року.

У жовтні 2006 року «Народній армії» як Центральному друкованому органу МО України виповнилося 15 років. На тематичних сторінках газети «15 років — не п'ятнадцять кроків» журналісти розповіли про найважливіші події реформування та розвитку Збройних Сил протягом 1991–2006 років.

Наступна наша розповідь буде присвячена реформуванню та розвитку Збройних Сил України 2007 року.

Володимир ЧІКАЛІН

«НІКОЛИ НЕ ЗАМИСЛЮВАВСЯ НАД ТИМ, ХТО Я БІЛЬШЕ — СНАЙПЕР, ЖУРНАЛІСТ ЧИ СПІВАК»

У ЖОВТНІ В МЕЖАХ ПРОЕКТУ #ПІСНІВІЙНИ, ВІДБУЛАСЯ ПРЕМ'ЄРА ПІСНІ ДЕМОБІЛІЗОВАНОГО ДЕСАНТНИКА БОГДАНА КОВАЛЬЧИНА НА ПОЗИВНИЙ «FM» В ДУЕТІ З АРСЕНОМ МІРЗОЯНОМ

«FM» на бойовій позиції

Його пісня «Сепаратюга» бісить ватних прихильників фейкових республік, а кавер на популярну пісню «Солдат» став неофіційним гімном десантників. Богдан Ковальчин — демобілізований снайпер 80-ї одшбр, а ще журналіст, поет, співак і трішечки художник. На фронті отримав позивний «FM», оскільки до війни 10 років керував радіостанцією «Твоє радіо». Богдан — один із виконавців відомої пісні «Дорога на Схід» проекту #ПісніВійни.

Пісню «Бог біля тебе» Богдан Ковальчин написав після бойового хрещення і перших трагічних подій, які пережив на фронті. Побратими підкинули ідею, а вже саму композицію створював спільно з Мар'яном Ганусяком.

— Мар'ян — мій товариш та професійний музикант. На відміну від нього я не маю музичної освіти. Спочатку виконувати цю пісню мав не я, але товариш поставив питання руба: «Спробуй заспівати сам». Отак і записали першу пісню.

12 жовтня в межах проекту #ПісніВійни відбулася прем'єра пісні, виконаної в дуеті з Арсеном Мірзояном. Чому саме Арсен?

— З ним я познайомився ще до війни під час роботи на радіо. Мені подобається його творчість, він близький мені по духу. Наш дует був створений в межах проекту, суть якого полягає в тому, що кожен автор пісні має виконати свою композицію з відомим у шоу-бізнесі виконавцем. Таким чином проект виносить військову творчість на широкий загал для цивільної аудиторії. Хто знає «FMа»? Тільки побратими. А от Арсена Мірзояна знають багато людей (посміхається).

«Сепаратюга» — ще одна пісня Богдана, більше схожа на треш. Її мета — дати позитивний заряд хлопцям на війні.

Запис пісні, Богдан Ковальчин (ліворуч) та Арсен Мірзоян

— Основне завдання — щоб ці пісні прижилися в армійському середовищі. Без цензури, в простих словах, на емоціях та у скреготі металевих струн. Сподіваюся, ця пісня додасть натхнення, настрою та драйву насамперед тим, хто на передовій, — для майбутньої перемоги. А вона обов'язково настане!

А от кавер-версія на відому пісню групи «5nizza» «Солдат» була створена з подачі командира: «FMе», зроби щось про нас, про 80-ку! Щось типу «Я солдат».

Так і вийшла спонтанна і загалом крута штука. Пісні — це похідне в моїй діяльності. Мене зовсім не тішила та музика, яку слухали хлопці на війні. До того ж часто спілкуюся з різними виконавцями і дивуюся, чому вони не пишуть вузькопрофільних пісень для солдатів.

Цій несподіваній популярності Богдана передував Майдан та рік війни на Сході країни. Ще з перших днів Революції гідності він періодично приїздив на Хрещатик, адже вірив у те, що коли хочеш щось змінити, варто почати з себе.

Але навіть відсутність строкової служби не стала на заваді патріотичним планам Ковальчина. Того дня, коли він вкотре прийшов до військкомату проситися на війну, почув: «Збирайся. Виїзд завтра». Служити випало в 80-ці. Відразу ж пройшов місячну підготовку та ретельний відбір.

— Якщо чесно, то я не обирав, у якій частині бути на фронті. На той час номер бригади для мене нічого не означав. Це було не принципово. Але відбір серед бійців проходив досить жорсткий. Зрештою залишили людей, більшість з яких мали досвід перебування в гарячих точках. І, на диво, мене.

Доньці було два рочки, коли Богдан поїхав, а сину 12. Зараз він гордиться тим, що батько був на війні. Фанатіє від всіляких військових штук і від того, що тато — десантник.

— Мені подобається це в ньому. Сподіваюсь, що до моменту, коли він підросте, наша армія міцно стане на ноги і він зможе пройти строкову службу у ВДВ.

За рік перебування на лінії фронту Богдан об'їздив увесь сектор А. Луганська ТЕС — одна з точок, де бував найчастіше.

НА ВІЙНІ ЛЮДИНУ МОЖНА ПІЗНАТИ ЗА КІЛЬКА ХВИЛИН. ДЕСАНТНЕ БРАТСТВО І ВИРУЧКА ДІЙСНО ІСНУЮТЬ. І В ПІСНЯХ СТАРАЮСЯ ПРО ЦЕ ЗГАДАТИ

— Специфіка роботи полягала в тому, що нас парами відправляли виконувати завдання до різних підрозділів. Тож за час служби в мене було аж три напарники. Найбільше запам'яталися люди, з якими там працював та воював, бойові товариші, з якими досі на зв'язку, які мені близькі та рідні. Напевно, у всіх на війні коло спілкування змінюється, оскільки там людину можна пізнати за кілька хвилин. Військова дружба, а особливо десантна, оце братство, взаємодопомога і виручка — вони дійсно існують. Тому і в піснях стараюся про це згадати, зробити наголос саме на ВДВ.

Попереду в цього щирого і надзвичайно позитивного чоловіка запис нової пісні в дуеті з товаришем з гурту «Мері».

— За проектом #ПісніВійни ми співатимемо пісню «На Схід», — говорить Богдан. — А ще — подальша робота над щоденником з війни.

Перебуваючи там, Ковальчин записав аудіоваріант прози про людей: портрети, характери, цікаві пережиті моменти. Сподівається, що з часом це переросте в повноцінну книгу.

— Ніколи не замислювався над тим, хто я більше — снайпер, журналіст чи співак. Я громадянин своєї країни, той, хто робить речі, які вважає правильними. Нема нічого особливого в тому, щоб піти служити тоді, коли це потрібно Україні. З другого боку, прийшло розуміння: якщо ти сам там не побуваєш, то тобі не вдасться все передати настільки досконало. Скажу відверто: прийде повістка, я піду знову. Це питання принципу та честі. І по відношенню до пам'яті про загиблих товаришів буде правильним рішенням.

З ПОЕЗІЄЮ — НА ВІЙНУ

З початком російсько-української війни у країні сформувався потужний мистецький «батальйон», представники якого майстерно і правдиво описують буремні події в Україні. До них належить і вчителька української мови та літератури, поетеса Світлана Пазиченко. За допомогою волонтерів її поезії розлетілися по всьому фронту, їх цитують бійці, ними захоплюються колеги.

2014 року улюблене хобі Світлани стало доволі затребуваним. Дівчина почала публікувати свої вірші на різних тематичних сайтах і форумах. Оскільки було багато охочих їх почитати, знайомий запропонував створити групи в соцмережах. Декілька бійців поклали її вірші на музику, а є й такі, хто записав відео.

— Завдяки цим групам я отримала змогу бачити відгуки на свою творчість. Почали звертатися бійці з різних підрозділів із проханням написати твір спеціально для них, присвятити вірш побратиму чи брату. Найбільше отримала відгуків на свою адресу від 95-ї, 14-ї та 128-ї бригад, — каже Світлана. — Основна мотивація — цього просить душа. Те, що відчуваю, те й викладаю на папір.

На жаль, у поетеси немає змоги укласти все у збірку, але за допомогою волонтерів Світлана передавала роздруківки творів на передову. Якщо бійцям це цікаво та необхідно, то чому б і ні?

Вчителька української мови та літератури, поетеса Світлана Пазиченко

МАМО, ЧУЄШ, ПОВЕРТАЮСЬ!

Мамо, чуєш, повертаюсь!
Скоро буду в рідних я краях,
Бачиш, я — живий, я посміхаюсь!
Мамо, вже закінчилась війна!
Вже не буде більше сліз і горя,
Вже не буде поминальних молитов,
Пролили за перемогу ми багато крові,
І не хочу я, щоб це іще колись було…
Так, не всі тепер повернуться додому…
Декого навік прийняла вже земля,
Стали у шеренгу Зниклі й Невідомі —
Ті, чиїх навік згубились імена…
Покалічених багато нас зосталось,
Милиці навік, візок, протез — рука,
Але ми живі! Ми силу духу не втрачали,
Сила духу покаліченою не була!
Знаю, час назад не можна повернути…
І немає більше у минуле вороття,
Але ми повинні, мусим, маєм далі жити!
І прожить життя за тих, кого уже нема!
Ми усі змогли! Ми вистояли в битвах!
Захистили Україну — рідний край!
Лине хай у небо лише радісна молитва!
Мамо, я прийшов, закінчилась війна!
З вірою у те, що скоро це здійсниться!!!

Ярослава ЗОРІНА

Станіслав Жолкевський

УКРАЇНЕЦЬ, ЯКИЙ ЗАХОПИВ МОСКВУ

МОСКОВСЬКІ СТРІЛЬЦІ І КІННОТА В ПАНІЦІ ТІКАЛИ, І ПЕРШИМ В ПЕРЕЛЯКУ БІГ ВОЄВОДА — КНЯЗЬ ДМІТРІЙ ШУЙСЬКИЙ, ЗАГУБИВШИ ПРИ ВТЕЧІ КОНЯ І ЧОБОТИ. ГЕТЬМАНСЬКОМУ ЗАГОНУ БУЛА ВІДКРИТА ДОРОГА НА СТОЛИЦЮ МОСКОВІЇ, ЗА СТІНАМИ ЯКОЇ БОЯРИ ВЖЕ СКИНУЛИ ЦАРЯ Й МІРКУВАЛИ НАД ТИМ, НА ЯКИХ УМОВАХ ЗДАВАТИСЬ

Битву під Клушиним і підкорення Москви 1610 року поляки звикли вважати своєю славетною перемогою. Відразу зазначу, що це не перший і, на жаль, не останній випадок, коли інші намагатимуться приписати собі перемоги, здобуті спільно з нами або взагалі нашими стараннями. А Клушинська битва була саме такою, адже у війську, яке розгромило переважаючі сили московітів, були і козаки, й українська шляхта. А полководцем, завдяки полководницькому таланту якого вдалося виграти цю битву, був етнічний русин-українець, нащадок древнього галицького роду — гетьман Станіслав Жолкевський.

Рід Жолкевських мало чим відрізнявся від тисяч інших руських-українських шляхетських родів. Предки нашого героя століттями щербили мечі в боях проти турків, татар, московітів, правили своїми селами, жертвували на церкви, дбали про підданих. У XVI столітті православні Жолкевські переходять у протестантизм, потім у католицтво — що не завадить їм і надалі жертвувати на православні церкви та монастирі. Герой нашої розповіді Станіслав-молодший дослужився до посади польного коронного гетьмана — однієї з найвищих військових посад у Речі Посполитій. Головним його обов'язком був захист східних кордонів від турків і татар, тож 1610 року, коли королівський наказ покликав Жолкевського під Москву, в його активі було вже кілька гучних перемог над турками, татарами, московітами, шведами та бунтівниками всіх мастей. Під його командуванням в різні роки билися Самійло Кішка, Петро Сагайдачний, Михайло Хмельницький із сином Богданом, Петро Могила.

1594 року Жолкевський заснував Жовкву — чудовий приклад ренесансного ідеального міста-утопії. Також його стараннями постали православний монастир у Крехові, єзуїтська школа у Львові та ще багато чого.

У подіях московської Смути польський король Сигізмунд III давно вже брав активну участь. Спочатку він підтримав Лжедмітрія, потім бояри запропонували королю посадити на московський трон юного польського королевича Владислава. Король погодився. Щоправда, коли невеличке (тисяч на 20–30) королівське військо підійшло під стіни Смоленська, найближчого до Москви міста, виявилось, що бояри вже передумали, поставили свого царя (Василія Шуйського) і на польського королевича вже не чекають. Розвертатись і відступати король, певна річ, вже не міг, тож «миротворча місія» перетворюється на військову інтервенцію, король починає облогу Смоленська, а з Москви цар відправляє проти короля 50-тисячну армію. Сигізмунд дає Жолкевському п'ять тисяч кінноти, двісті мушкетерів і дві легкі гармати та наказує якомога довше стримувати московітів. Жолкевський просувається в бік Москви, спочатку блокує ворожий авангард біля Царева Займища, а потім форсованим маршем спішить назустріч основним силам ворога (які переважали його військо майже вдесятеро) і виходить на них уранці 4 липня 1610 року біля села Клушино.

«Битви не минути, надія в мужності, спасіння в перемозі», — з такими словами Жолкевський звернувся до своїх вояків перед Клушинською битвою.

«БИТВИ НЕ МИНУТИ, НАДІЯ В МУЖНОСТІ, СПАСІННЯ В ПЕРЕМОЗІ», — З ТАКИМИ СЛОВАМИ ЖОЛКЕВСЬКИЙ ЗВЕРНУВСЯ ДО СВОЇХ ВОЯКІВ

Гетьман одразу перехопив ініціативу та відправив в атаку кінноту — козаків, панцерників і крилатих гусарів. Проти них на лівому фланзі захищалися московські стрільці з донськими козаками, а на правому — шведські найманці під проводом генерала Якуба де ла Гарді. Його пікінери з довгими списами були ідеальним заслоном від кінноти, а мушкетери з-за їхніх спин спокійно розстрілювали нападників. Але Жолкевський ще і ще раз відправляв їх в атаку, знаючи, що кожна атака послаблює ворога. Зрештою після тригодинного бою командувач московітів Дмітрій Шуйський відчув, що його вояки не можуть втримати атаки гетьмана, і попросив де ла Гарді про допомогу. Шведський генерал відправляє в атаку рейтарів — важку кінноту з палашами і карабінами. У відповідь Жолкевський кидає на ворожий лівий фланг резервну роту гусарів, які разом з іншими втомленими загонами успішно контратакують рейтарів, на їхніх плечах продираються крізь піхотні лінії, наскрізь проходять табір московітів і вертаються на позиції, по дорозі всюди оминаючи ворога. Здеморалізовані московіти відступають до свого табору, оголюючи при цьому позиції шведів, які через це теж змушені відійти в сусідній ліс.

Жолкевський направляє на шведів дві гармати і починає методичний обстріл. Слід віддати шведам належне — вони з годину чи більше простояли під вогнем, чекаючи на поміч з табору московітів, однак Шуйський допомогти так і не наважився. Зрештою люди де ла Гарді погодилися на почесну капітуляцію за умови більше не служити Москві. Побачивши це, московіти на чолі з Шуйським почали тікати, відкривши Жолкевському дорогу на свою столицю. 20–21 вересня 1610 року Жолкевський увійшов у Москву.

Станіслав Жолкевський поводився в Москві так, як, мабуть, жоден завойовник не поводився на підкорених землях. Він виявив свою шану до столиці, налагодив стосунки з москвичами — від патріарха до простого люду, призначив суди, які мали судити навіть його солдатів за насильство чи грабунки, дочекався, поки король пришле до Москви нового коменданта, передав йому частину своїх вояків і повернувся до короля, відзвітувавши, що Москва чекає на його сина. Очевидці згадували, що москвичі проводжали Жолкевського, як батька, хрестячи і благословляючи в дорогу.

На жаль, недолуга політика короля звела нанівець блискучий тріумф Жолкевського. А сам Жолкевський завершив своє життя гідно і зі славою. Він обороняв українські землі від татарських навал, виграв ще кілька битв, дослужився до посади великого гетьмана і канцлера Речі Посполитої і загинув у битві з турками у віці 73 років.

Віктор ЗАСЛАВСЬКИЙ

ЙОГО ОСТАННІЙ ПОХІД

Останній бій гетьмана Жолкевського

1620 року Станіслав Жолкевський, якому вже виповнилося 73 роки, вирушив у свій останній військовий похід під Цецору — на підтримку молдавського господаря Гаспара Ґраціані. Військо Жолкевського (8400 жовнірів) мало з'єднатися з військом Ґраціані в 20–25 тисяч, але Ґраціані привів із собою лише 600 вояків. Проти війська Жолкевського виступило 8000 турків та близько 25000 татар. Перший день битви не виявив переможців, а наступного дня Ґраціані зі своїми людьми таємно залишив табір Жолкевського, але майже всі потонули при переправі або були знищені татарами, а Ґраціані вбили самі молдавани. Через зраду Ґраціані Жолкевський віддав наказ відходити табором до рідних кордонів, щоб переправитись біля Могилева через Дністер. Табір, обнесений скріпленими ланцюгами возами в 5 рядів, рухався і відбивався від татар та турків, але вже недалеко від Дністра татари прорвали оборону, багатьох перебили або захопили в полон. Станіслав Жолкевський зійшов з коня і поліг у битві. Його знайшли на другий день з відрубаною рукою і без голови — відтяту голову надіслали султану в Стамбул, після чого на списі носили вулицями міста.

Пам'ятник на місці загибелі Станіслава Жолкевського

У заповіті великий гетьман доручив дружині поховати його без надмірних урочистостей: у разі загибелі на полі бою його труну мали накрити не чорним оксамитом, а червоною тканиною на знак пролиття крові за Вітчизну.

На місці, де загинув Станіслав Жолкевський, його дружина Реґіна Гербурт встановила пам'ятник. Відрубану голову свого чоловіка, яку турки відправили султану в Стамбул, вона згодом викупила за 3 000 000 злотих, які були зібрані у складчину, і поховала разом із тілом в костелі св. Лаврентія в Жовкві.

«СОФІЇВКА» ВРАЖАЄ СВОЄЮ КРАСОЮ ВЖЕ ПОНАД 210 РОКІВ

Одним із семи чудес України є Національний дендрологічний парк «Софіївка», розташований на площі майже 180 га неподалік старовинного міста Умань Черкаської області. Щорічно його відвідують близько 500 тисяч людей.

«Софіївка» є пам'яткою краєвидного типу світового садово-паркового мистецтва кінця XVIII — першої половини XIX століть. Тут ростуть понад 2000 видів дерев і кущів (місцевих і екзотичних).

Заснував парк 1796 року польський власник міста Умань магнат Станіслав Потоцький для дружини Софії. Він подарував його на день її янгола у травні 1802-го. Ідея створення парку в романтичному стилі з використанням римської і грецької міфологій належала самій Софії. Дивовижні пейзажі, екзотичні рослини, античні скульптури, водойми, каскади, фонтани, кам'яні гроти — все це гармонійно поєднується і створює неповторну атмосферу казки. Цей шедевр вражає відвідувачів своєю красою вже понад 210 років.

Автором топографічного й архітектурного проекту і керівником будівництва парку було призначено військового інженера Людвіга Метцеля. А втілювали задум архітектурного проекту народні майстри-умільці Уманщини з 1796 по 1802 рік.

Головна композиційна вісь парку проходить по річищу Кам'янки, де споруджено кілька штучних басейнів та ставків.

У парку навіть зберігся дуб віком близько 400 років — німий свідок багатьох подій, що відбувалися в цих місцях. За народними переказами, саме під цим дубом збирали на наради козаків легендарні українські ватажки Максим Залізняк та Іван Гонта.

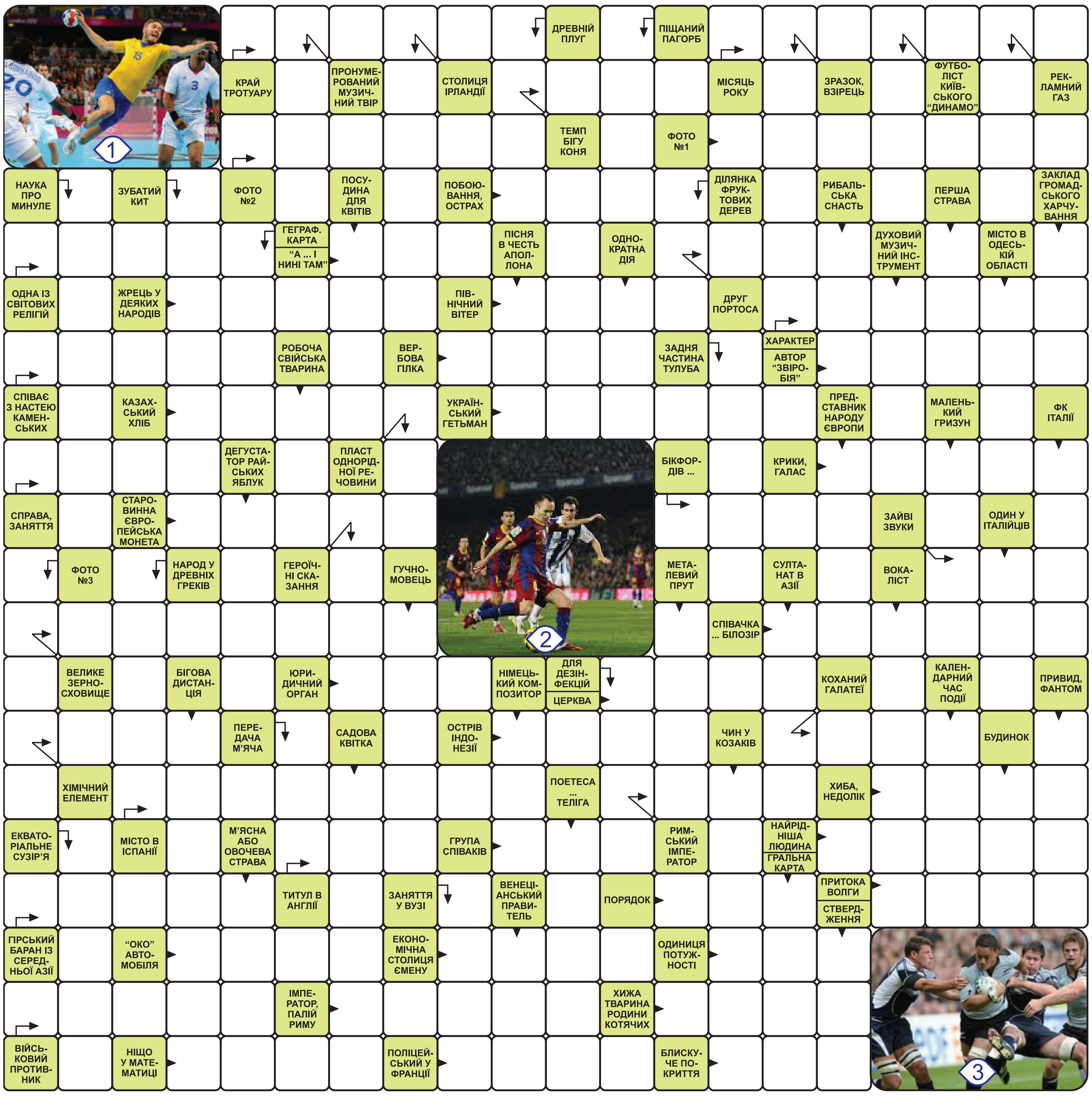
Також парк прикрашають штучні скелі, гроти, павільйони, альтанки, скульптури. Завдяки компонуванню різних дерев'яних порід, поєднанню їх із водоймами, скелями й архітектурними спорудами створено види й перспективи різних планів — Головна алея, Англійський парк, Єлисейські поля тощо.

Польський письменник Станіслав Трембецький 1806 року присвятив парку поему «Zofiowka», яку згодом було перекладено на кілька мов.

Старовинні алеї парку пам'ятають багатьох відомих гостей — тут колись черпали своє натхнення Тарас Шевченко, Іван Котляревський, Володимир Сосюра, Максим Рильський та чимало інших видатних людей.

Зараз парк відкритий для відвідування щодня з 9 години. Окрім екскурсій, у ньому можна поплавати на поромі, гондолі, проплисти на човні підземною рікою Ахерон, проїхатися на конях — як верхи, так і в екіпажі, сфотографуватися у строях, які були модні у XIX столітті, покататися на катамаранах і веслових човнах.

Підготувала Олена КРУГЛЄНЯ

Сканворд підготував Василь СОЛТИС, Тернопіль

ВИСЛОВИ ВИДАТНИХ ЛЮДЕЙ

• *Працюємо, щоб мати вільний час, і воюємо, щоб жити мирно.*

Арістотель

• *...Можна брати міста і вигравати битви, але не можна підкорити цілий народ.*

Бернард Шоу

• *Є речі й гірші за війну: боягузтво гірше, зрада гірша, егоїзм гірший.*

Ернест Гемінгуей

• *Мудрий цар не шукає війни, але він має бути до неї готовий.*

Тор

• *Коли закінчуються аргументи, починають говорити гармати. Сила — останній аргумент нерозумної людини.*

Отто фон Бісмарк

СМІЄМОСЬ, ОТЖЕ, НЕ ЗДАЄМОСЬ!

Якщо майбутня теща намагається конче вам сподобатися, знайте: з її дочкою точно щось не так!

***

— Товаришу старшина, чим можна компенсувати погану влучність стрільби?

— Діаметром снаряда!

***

Якщо вдома чекає теща, то будь-які неприємності на службі — ніщо!

***

— Чи суворо лікарі дотримуються лікарської таємниці?

— Авжеж. Ви лише погляньте на їхній почерк!

***

— Як тобі вдається зробити так, що дружина не знаходить твоєї заначки?

— Я ховаю її в правій нижній внутрішній кишені її сумочки.

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 32952 Замовлення 50138

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Сергій ВОРОНКОВ, Костянтин МАШОВЕЦЬ

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Pp — Реклама редакції (подається безкоштовно)

P — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114